

Θεματική Ενότητα: Η δύναμη της επικοινωνίας - Τεχνολογίες της πληροφορίας

Για να μελετήσουμε αυτό το θέμα, δημιουργήσαμε τρία ξεχωριστά κεφάλαια εργασίας. Κάθε ένα από αυτά διερευνά μία συγκεκριμένη παράμετρο του θέματος, αναδεικνύοντας διαφορετικές ιδέες και προβληματικές. Οι δραστηριότητες για τους μαθητές και οι ομαδικές δραστηριότητες αντλούν την έμπνευσή τους από τη μόνιμη έκθεση στο Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας.

Κεφάλαιο εργασίας 1 Με ποιο τρόπο αλλάζει ο Αιώνας της Πληροφορίας τον κόσμο μας και τις ζωές μας;

Κεφάλαιο εργασίας 2 Οι τεχνολογίες της πληροφορίας ως εργαλεία χειραφέτησης

Κεφάλαιο εργασίας 3 Οι τεχνολογίες της πληροφορίας ως εργαλεία χειραγώγησης και ελέγχου

Κάθε κεφάλαιο αποτελείται από

- Σημειώσεις για τον εκπαιδευτικό
- Δραστηριότητες
- Υποστηρικτικές οπτικές και γραπτές πηγές
- Προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές

Οι δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν συζητήσεις υπό τον συντονισμό του δασκάλου, ομαδική εργασία, αυτόνομη μάθηση και χρήση πρωτογενών και δευτερογενών ιστορικών πηγών. Οι δάσκαλοι έχουν την ευχέρεια να αποφασίσουν ποιες ομαδικές δραστηριότητες θα χρησιμοποιήσουν.

Επισκόπηση του θέματος

Ο Αιώνας της Πληροφορίας, ονομαζόμενος και Εποχή των Υπολογιστών ή Ψηφιακή Εποχή, έχει μεταβάλει τις σύγχρονες μορφές διαβίωσης με τρόπους που ήταν αδιανόητοι μέχρι πρότινος. Η πρόσβασή μας στην ενημέρωση είναι σήμερα άμεση και σε πραγματικό χρόνο, 24 ώρες το εικοσιτετράωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα. Ιστότοποι ανοικτής πρόσβασης και ελεύθερης ανταλλαγής πληροφοριών, όπως είναι η Wikipedia, μας δίνουν την ευχέρεια, από τη μία να ανακαλύπτουμε πράγματα των οποίων δεν φανταζόμασταν την ύπαρξη και από την άλλη να επεμβαίνουμε στις πληροφορίες εάν εκτιμούμε ότι δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Η Wikileaks μας έχει δώσει την επίσης πρωτόγνωρη δυνατότητα να δούμε από μέσα ορισμένες πτυχές της λειτουργίας κυβερνήσεων και οργανισμών. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook και το Twitter μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ξεκινήσουν κοινωνικές επαναστάσεις ή, πιο πεζά, για να κουβεντιάσει κανείς σε πραγματικό χρόνο με συγγενείς και φίλους σε ολόκληρο τον κόσμο. Κι όμως δεν είναι όλοι κομμάτι αυτών των συζητήσεων. Για λόγους που οφείλονται τόσο σε σημερινές συνθήκες όσο και στο ιστορικό παρελθόν, υπάρχουν άνθρωποι σε ολόκληρη την Ευρώπη αλλά και σε άλλες περιοχές του κόσμου που βρίσκονται αποκομμένοι από την πληροφόρηση, με επιπτώσεις ως προς τη συμμετοχή τους στο πεδίο της μάθησης και της προσωπικής εξέλιξης. Η κοσμογονία που συντελείται στο πεδίο των τεχνολογιών της ψηφιακής επικοινωνίας και το περιεχόμενο που παράγεται από αυτές μας επιβάλλουν να γίνουμε καλύτεροι στο να δεχόμαστε και να αναλύουμε κριτικά τα μηνύματα με τα οποία μας κατακλύζουν. Ποιος μας απευθύνει το λόγο και τι προσπαθεί να μας πει; Είναι η πληροφορία που λαμβάνουμε μονομερής ή ουδέτερη; Μπορούμε να την εμπιστευτούμε; Όλα αυτά είναι σημαντικά ζητήματα για τους πολίτες που ζουν στον Αιώνα της Πληροφορίας. Από την Ευρωπαϊκή Ιστορία μπορούμε να δούμε ότι οι τεχνολογικές και ψηφιακές εξελίξεις του 21ου αιώνα έχουν τις ρίζες τους σε πρωτοποριακά

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

πειράματα και σε εφευρέσεις προηγούμενων δεκαετιών και αιώνων. Οι σύγχρονες κοινωνίες μπορούν επίσης να αντλήσουν διδάγματα από τις εμπειρίες παλαιότερων κοινωνιών ως προς το πως να αποκωδικοποιήσουν την πολυσημία που επιτρέπουν τα νέα μέσα επικοινωνίας. Μερικές φορές κάτι τέτοιο είναι ζήτημα ζωής και θανάτου.

Ορισμοί

Ο Αιώνας της Πληροφορίας

Η ονομαζόμενη και Εποχή των Υπολογιστών ή Ψηφιακή Εποχή αποτελεί μία καθοριστική περίοδο για την ανθρωπότητα καθώς σηματοδοτεί τη μετάβαση από την Βιομηχανική Εποχή που ανήκει ήδη στο παρελθόν σε έναν παγκόσμια διασυνδεδεμένο κόσμο.

Το Διαδίκτυο

Πρωτοεμφανίστηκε στη δεκαετία του 60 όταν συστήματα υπολογιστών από ολόκληρο τον κόσμο ήταν συνδεδεμένα μεταξύ τους. Δεν διαθέτει κεντρική δομή διοίκησης.

Ο Παγκόσμιος Ιστός

Ξεκίνησε το 1991 και συνίσταται στη διασύνδεση όλων των πληροφοριών στο Διαδίκτυο μέσω υπερσυνδέσμων και URLs.

Web 2.0

Όρος που πρωτοχρησιμοποιήθηκε το 2000 για να περιγράψει την εξέλιξη του Διαδικτύου στην προσπάθεια να ενσωματώσει περιεχόμενο παραγόμενο από τους χρήστες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Δίκτυα πληροφόρησης και πλατφόρμες που διευκολύνουν την διαδραστικότητα μεταξύ των χρηστών και την παραγωγή περιεχομένου.

Παραδοσιακά μέσα μαζικής επικοινωνίας

Τηλεοπτικές μεταδόσεις, έντυπο υλικό, ραδιόφωνο.

Προπαγάνδα

Η απόπειρα να διαμορφωθούν και να χειραγωγηθούν οι γνώμες των ανθρώπων μέσω παραπλανητικής, ψευδούς ή επιλεκτικής χρήσης πληροφοριών, συχνά δε συγκινησιακά φορτισμένων.

Διαδικτυακό εποπτικό υλικό για διδάσκοντες και διδασκομένους

Καλωσορίσατε στο διαδικτυακό μας εποπτικό υλικό για διδάσκοντες και διδασκομένους, που ανέπτυξε και συνέταξε η εκπαιδευτική ομάδα του Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας.

Αν αναρωτιέστε πώς να συνδέσετε τη διδασκαλία της ευρωπαϊκής ιστορίας με τον σύγχρονο μας κόσμο, είστε στο σωστό μέρος. Αναπτύξαμε το εκπαιδευτικό αυτό υλικό σε συνδυασμό με το αφήγημα της μόνιμης έκθεσης του Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Μπορείτε να διερευνήσετε, στο σχολείο σας, στο σπίτι, ή σε άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα και χώρους, κάποια από τα μείζονα θέματα που είναι τόσο επίκαιρα για τη ζωή μας σήμερα, όσο ήταν για τη ζωή των Ευρωπαίων στο παρελθόν. Κι αν τυχόν επισκεφθείτε το Μουσείο θα βρείτε επί τόπου πηγές που διερευνούν τα θέματα αυτά.

Ηλικιακές ομάδες

Το εκπαιδευτικό υλικό έχει συνταχθεί με τρόπο ανοιχτό και ευπρόσιτο που επιτρέπει την προσαρμογή και χρήση του περιεχομένου όπως κρίνετε πιο κατάλληλο για τους διδασκομένους σας. Η θεματική μας προσέγγιση σημαίνει ότι μπορείτε να επιλέξετε από το περιεχόμενο θέματα εργασίας που μπορούν να καλυφθούν στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η μαθησιακή προσέγγιση του εποπτικού υλικού

Δημιουργήσαμε εποπτικό υλικό που άπτεται θεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη διδακτέα ύλη σε όλη την Ευρώπη. Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι για το πώς διδάσκοντες και εκπαιδευτικοί προσεγγίζουν αυτό που θέλουν να διδάξουν και για το πώς το διδάσκουν. Το εποπτικό υλικό είναι, κατά συνέπεια, διαρθρωμένο θεματικά και όχι χρονολογικά, έχει διεθνική κι όχι εθνοκεντρική εστίαση, κινείται μεταξύ διαφορετικών χρονικών περιόδων επιτρέποντας μια προσέγγιση τύπου «σύγκρισης και αντιπαραβολής». Ακόμα πιο σημαντικό είναι το ότι θέτουμε στο εποπτικό υλικό μεγάλο αριθμό ερωτημάτων και σας ενθαρρύνουμε να πράξετε το ίδιο με τους διδασκομένους σας. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και η δημιουργία βασικών εκπαιδευτικών ικανοτήτων στους χρήστες του εποπτικού υλικού, αποτελεί βασικό σκοπό του έργου μας.

Το εποπτικό αυτό υλικό προάγει βασικές ικανότητες σε μάθηση, δεξιότητες και νοοτροπίες, που ορίζονται ως απαραίτητες για την προσωπική εξέλιξη και πληρότητα, την κοινωνική ενσωμάτωση, την ενεργή συμμετοχή των πολιτών και την απασχόληση.

Αναφορά: [Σύσταση αριθ. 2006/962/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου](#), της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης (2006).

Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα για τη μαθησιακή μας προσέγγιση στο έγγραφο PDF *Learning Resource Objectives*.

Θεματικές ενότητες

Σύνορα και γέφυρες-Μετανάστευση

Το μεταναστευτικό είναι καυτό θέμα για την Ευρώπη σήμερα· γιατί όμως; Βρίσκεται σε εξέλιξη μια μαζική παγκόσμια μετακίνηση ανθρώπων, όπως τεκμηριώνεται από φαινόμενα όπως οι τραγικοί πνιγμοί στη Μεσόγειο και η λεγόμενη «διαρροή εγκεφάλων» εντός της ίδιας της Ευρώπης. Το θέμα αυτό εξετάζει κάποιες από τις αιτίες πίσω από τέτοιες μεταναστεύσεις και μας καλεί να σκεφτούμε πώς μπορούμε καλύτερα να καταλάβουμε τις σημερινές εκούσιες και δια της βίας μετακινήσεις πληθυσμών υπό το φως παραδειγμάτων από την ευρωπαϊκή ιστορία.

Ποιος νομίζεις ότι είσαι; – Ταυτότητα

Πώς ορίζεις την ταυτότητά σου; Και ποια μπορεί να είναι αυτά τα χαρακτηριστικά; Η ταυτότητα διαρκώς αλλάζει και εξελίσσεται και κατά συνέπεια οι απόψεις μας για το ποιοι είμαστε και ποιοι μπορεί να είναι οι άλλοι είναι ανοιχτές σε αλλαγές. Το θέμα αυτό εξετάζει την πολυδιάστατη φύση της ταυτότητας και αντλεί από παραδείγματα του χθες και του σήμερα, κάνοντάς μας να σκεφτούμε τι μπορεί να σημαίνει η ευρωπαϊκή ταυτότητα στον 21ο αιώνα.

Περισότερια της ειρήνης και γεράκια του πολέμου – Σύγκρουση

Πολλές αιτίες μπορεί να φέρουν άτομα και ομάδες σε αντιπαράθεση μεταξύ τους. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν πράγματα που δεν μπορούμε να επιτύχουμε χωρίς τη βοήθεια άλλων. Αυτό το θέμα εξετάζει τις δυναμικές πολέμου και ειρήνης μέσω προτύπων αλληλεπίδρασης όπως "νικητές και νικημένοι", και "ειρηνόφιλοι και πολεμοκάπηλοι". Επισημαίνει τον τρόπο με τον οποίο η Ευρώπη σήμερα είναι σε μεγάλο βαθμό το αποτέλεσμα ιστορίας πολέμων, κατακτήσεων και καταστροφών, αλλά και ιστορία αλληλεγγύης, διαπραγματεύσεων και συμφιλίωσης.

Ίση μεταχείριση; - Ανθρώπινα δικαιώματα

Το θέμα αυτό έχει ως στόχο να διερευνήσει ορισμένες από τις σημαντικότερες κατηγορίες που προβλέπονται σύμφωνα με τον ευρύ ορισμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και αξιολογεί τους δεσμούς και τις αντιφάσεις μεταξύ δικαιωμάτων και ευθυνών. Παραδείγματα από την ευρωπαϊκή και παγκόσμια σύγχρονη ιστορία χρησιμοποιούνται για να καθοδηγήσουν τους διδασκόμενους στη διερεύνηση του θέματος, ώστε να προβληματιστούν και να εξετάσουν την ανταπόκρισή τους σε σύνθετα ηθικά σενάρια. Τομείς που καλύπτονται περιλαμβάνουν τον σεβασμό για τα δικαιώματα άλλων λαών, σύγκρουση μεταξύ πολιτιστικών πρακτικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και κατά πόσον μπορεί ποτέ να δικαιολογηθεί η άρνηση και η αναστολή των δικαιωμάτων σε ορισμένες περιπτώσεις.

Η δύναμη της επικοινωνίας - Τεχνολογίες της πληροφορίας

Υπολογιστικό νέφος (cloud computing), διαδικτυακή πειρατεία, διαρροές τύπου Wikileaks — σημαντικά στοιχεία της εποχής της πληροφορίας του 21ου αιώνα. Τεχνολογίες επικοινωνιών έφεραν τον μετασχηματισμό του δημόσιου και ιδιωτικού βίου στην Ευρώπη κατά τα τελευταία έτη, αλλά στην πραγματικότητα αποτελούν μέρος μακράς ιστορίας τεχνολογικής ανάπτυξης που συνδέεται στενά με την ευρωπαϊκή ήπειρο. Το θέμα αυτό εξετάζει πώς τόσο οι παλαιές όσο και οι νέες τεχνολογίες επηρέασαν τη ζωή των Ευρωπαίων, με τρόπο θετικό όσο και αρνητικό, τα τελευταία εκατόν πενήντα χρόνια.

Χρήση του εποπτικού υλικού

Κάθε θεματικός τομέας αποτελείται από τα ακόλουθα τμήματα:

1. **Εισαγωγή:** Επισκόπηση της γενικής διάρθρωσης και των μηνυμάτων του θεματικού τομέα.
2. **Κεφάλαιο εργασίας:** Κάθε θεματική ενότητα υποδιαιρείται σε 3 κεφάλαια εργασίας, καθένα από τα οποία καλύπτει διαφορετικές πτυχές του υπό μελέτη θέματος. Κάθε κεφάλαιο εργασίας μπορεί να μελετηθεί ανεξάρτητα από τα άλλα.
3. **Σημειώσεις για εκπαιδευτικούς:** Παρέχονται και στις τρεις ενότητες που συγκροτούν ένα θέμα. Περιλαμβάνουν δραστηριότητες τάξης ή ομάδας με ειδική αναφορά στο συνοδευτικό υλικό (βλ. 4 κατωτέρω). Ορίζονται ως δραστηριότητες τάξης εκείνες που καθοδηγούνται από τον διδάσκοντα. Ορίζονται ως δραστηριότητες ομάδας η εργασία ομάδων διδασκομένων εργασίας των σπουδαστών με βάση το εποπτικό υλικό. Ορισμένες από τις σημειώσεις περιέχουν ενσωματωμένα οπτικοακουστικά αποσπάσματα, προσβάσιμα με ένα κλικ στο ενδεικτικό στιγμιότυπο οθόνης. Υπάρχουν ενδείξεις για τον χρόνο ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων. Εντούτοις, μπορείτε να επιλέξετε ελεύθερα δραστηριότητες που ταιριάζουν καλύτερα στις ανάγκες των μαθητών σας.
4. **Συνοδευτικό υλικό:** Το υλικό αυτό μπορεί να διανεμηθεί στους μαθητές σας. Περιλαμβάνει πρωτογενές και δευτερογενές ιστορικό υλικό, μερικές φορές στη γλώσσα του πρωτοτύπου. Περιλαμβάνει επίσης σύγχρονα κείμενα και εικόνες. Δεδομένου ότι κάποιο υλικό αφορά ευαίσθητα ιστορικά και επίκαιρα ζητήματα, συνιστάται προσοχή κατά την χρήση του σε ομαδικές συνεδρίες.
5. **Μεταγραφές οπτικοακουστικού υλικού:** Έχουν συνταχθεί γραπτές μεταγραφές σε 24 γλώσσες, όπου ήταν απαραίτητο, για το οπτικοακουστικό υλικό που χρησιμοποιείται στις Σημειώσεις για διδάσκοντες και το εποπτικό υλικό. Καθώς τα αποσπάσματα ταινιών συνδέονται με εξωτερικές πηγές, συνιστάται προσοχή κατά τη χρήση τους στην αίθουσα διδασκαλίας.

Στόχοι μαθησιακού υλικού

Το επιγραμμικό εκπαιδευτικό υλικό του Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας:

Βασικά μηνύματα του Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας (HEH)

Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας βρίσκεται μεν στις Βρυξέλλες, στόχος του όμως είναι να προσεγγίσει το ευρύτερο ευρωπαϊκό και διεθνές κοινό. Το επιγραμμικό μαθησιακό υλικό διαδραματίζει καίριο ρόλο προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα σε καθηγητές και σπουδαστές ανά την Ευρώπη να ανακαλύψουν το περιεχόμενο του HEH και να εμπλακούν με αυτό χωρίς απαραίτητα να επισκέπτονται το Μουσείο. Θέματα με τα οποία ασχολείται το μουσείο διερευνώνται περαιτέρω στο επιγραμμικό μαθησιακό υλικό μέσω κριτικής και διεθνικής προσέγγισης που χρησιμοποιεί παραδείγματα από την ευρωπαϊκή και παγκόσμια ιστορία.

Έχει διεπιστημονική προσέγγιση

Το επιγραμμικό μαθησιακό υλικό σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ώστε να ανταποκρίνεται σε ευρύ φάσμα διδασκόντων που ασχολούνται με γνωστικά αντικείμενα όπως ιστορία, πολιτισμικές σπουδές, ιθαγένεια και αγωγή του πολίτη, κοινωνιολογία, μέσα ενημέρωσης και γεωγραφία. Τα στοιχεία εντός των τομέων είναι ευέλικτα, επιτρέποντας στους διδάσκοντες να επιλέγουν στοιχεία ανάλογα με τις προτιμήσεις τους.

Ξεκινά με τη σύγχρονη κατάσταση ή πρόβλημα

Αφετηρία του έργου των εκπαιδευτικών του HEH είναι η στάση των διδασκομένων «κι εμένα τί με νοιάζει;», «γιατί πρέπει να το μάθω;» Αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την εκπαιδευτική έννοια της «σκαλωσιάς», σύμφωνα με την οποία απαιτείται διασύνδεση με τις υφιστάμενες γνώσεις των διδασκομένων και με τα καθημερινά βιώματά τους πριν την εισαγωγή των διδασκομένων σε πιο περίπλοκες έννοιες.

Χρησιμοποιεί ιστορικά πλαίσια για τη στήριξη σύγχρονων ερωτημάτων/προβληματισμών

Καθόσον η προσπάθεια εστιάζεται στον σύγχρονο κόσμο και στα μελλοντικά προβλήματα, οι ιστορικές πηγές χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των διδασκομένων ώστε να αντιληφθούν ότι γεγονότα ή φαινόμενα μπορεί ενίοτε να έχουν βαθύτερες ρίζες στο παρελθόν. Η ιστορική πληροφορία χρησιμοποιείται ως άσκηση «σύγκρισης και αντιπαραβολής» με σημερινά σενάρια, ώστε να παρέχεται ευρύτερο πλαίσιο μέσω της χρήσης διαφόρων υλικών. Τα ιστορικά παραδείγματα θα παράσχουν επίσης μια αίσθηση «απόστασης» στην έρευνα ευαίσθητων θεμάτων.

Παρέχει δυνατότητα γενικής συζήτησης επί όλων των θεμάτων

Η θεματική προσέγγιση της μάθησης στο HEH σημαίνει ότι η προσέγγισή μας λειτουργεί ευρέως σε ένα θέμα και όχι στην διεξοδική εξέταση ενός συγκεκριμένου τομέα μελέτης στο πλαίσιο της ιστορίας που θα μπορούσαν να εξετασθεί σε σχολική τάξη ή σε σχολικό εγχειρίδιο. Η κριτική και διεθνική χρήση παραδειγμάτων και υλικού επιδιώκουν να επηρεάσουν τους εκπαιδευτικούς πόρων όσον αφορά στη διαφοροποίηση του τρόπου με τον οποίο θα μπορούσαν να διδάξουν έναν συγκεκριμένο τομέα μελέτης υπερβαίνοντας αποκλειστικά εθνοκεντρικούς προβληματισμούς.

Διευκολύνει προσεγγίσεις μέσω των οποίων οι διδασκόμενοι βγάζουν οι ίδιοι το νόημα

Η μάθηση στο HEH έχει στόχο να συμβάλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων για τον 21ο αιώνα, δηλαδή να παράγει διδασκόμενους με αυτοπεποίθηση που μπορούν να κρίνουν και να σκέφτονται ανεξάρτητα. Αυτό σημαίνει ότι το υλικό μας πρέπει να βοηθήσει τους διδασκόμενους να προβληματιστούν, να συγκρίνουν και να αντιπαραβάλλουν και να εφαρμόζουν ό,τι ανακαλύπτουν σε άλλα πλαίσια και συμφραζόμενα.

Θεματική Ενότητα: Η δύναμη της επικοινωνίας - Τεχνολογίες της πληροφορίας

Κεφάλαιο Εργασίας 1: Με ποιο τρόπο αλλάζει ο Αιώνας της Πληροφορίας τον κόσμο μας και τις ζωές μας;

Η ενότητα αυτή δίνει στους μαθητές σας την ευκαιρία να εξερευνήσουν τον μεταβαλλόμενο χαρακτήρα των τεχνολογιών της πληροφορίας από παλιά έως σήμερα και να αναλογιστούν τις επιπτώσεις που έχουν τούτες οι αλλαγές στην προσωπική ζωή. Καλούνται επίσης να αναρωτηθούν κατά πόσο ζουν πράγματι σε έναν διασυνδεδεμένο σε παγκόσμια κλίμακα κόσμο. Υπάρχουν άνθρωποι που μένουν έξω από μια τέτοια συζήτηση;

Προειδοποίηση: Πρέπει να σημειωθεί ότι τούτη η ενότητα περιέχει συνδέσμους προς ιστοτόπους όπως το YouTube. Το περιεχόμενο εξωτερικών ιστοτόπων μπορεί να αλλάξει και άρα πρέπει να παρακολουθείται ούτως ώστε να ελέγχεται η καταλληλότητα του για τους μαθητές.

Μαθησιακοί στόχοι του κεφαλαίου

Οι μαθητές σας θα είναι σε θέση

- να αντιληφθούν την μεγάλη επίδραση που η τεχνολογία της πληροφορίας έχει στον κόσμο μας
- να συνειδητοποιήσουν ότι ο Αιώνας της Πληροφορίας που ζούμε σήμερα αποτελεί κομμάτι μιας μακροχρόνιας εξέλιξης της επικοινωνίας
- να εξετάσουν τον μεταβαλλόμενο ρόλο των τεχνολογιών επικοινωνίας σε διαφορετικές χρονικές περιόδους

Συνοδευτικό Υλικό

Πηγή 1 Χάρτης και γράφημα της εμβέλειας του Διαδικτύου

Πηγή 2 Πρωτοποριακές τεχνολογίες της επικοινωνίας

Πηγή 3 Αλλαγές του τρόπου ζωής μας από την τεχνολογία

Δραστηριότητα τάξης 1: Ένας διασυνδεδεμένος κόσμος;

Πηγή: © Shutterstock

Το 1991 ο βρετανός μηχανικός υπολογιστών Tim Berners-Lee και ο βέλγος συνάδελφός του Robert Cailliau ξεκίνησαν το World Wide Web. Άνθρωποι από ολόκληρο το κόσμο διέθεταν πλέον πρόσβαση στη πληροφόρηση κατά τρόπο που δεν ήταν δυνατός παλαιότερα. Δείτε το βίντεο που ακολουθεί μαζί με τους μαθητές σας και ζητήστε τους να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

<https://www.youtube.com/watch?v=NeGtIR8qqFA>

Πηγή: *The British Computer Society*

- Πόσοι άνθρωποι υπολογίζεται ότι χρησιμοποιούν σήμερα το World Wide Web;
- Ποιες ήταν οι δύο ιδέες ή έννοιες που συνδύασε ο Berners-Lee για να δημιουργήσει το Διαδίκτυο;
- Ελέγχει κανείς το Διαδίκτυο;
- Από ποια ημερομηνία και έπειτα άρχισαν να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο άνθρωποι από ολόκληρο το κόσμο;

Σε σχέση με την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και τη χρήση του Διαδικτύου, έχει σημασία να γίνει κατανοητό από τους μαθητές ότι η συμμετοχή δεν είναι ομοιόμορφη ούτε σε ολόκληρη την Ευρώπη, ούτε σε όλα τα μέρη του κόσμου. Δεν είναι όλοι συνδεδεμένοι, ούτε συμμετέχουν όλοι στη συζήτηση! Ζητήστε από τους μαθητές σας να εξετάσουν τις εικόνες της πηγής 1 και να αναλογιστούν για ποιούς λόγους κατά τη γνώμη τους υπάρχουν τέτοιες αποκλίσεις στην παροχή. Ζητήστε τους να θυμηθούν ιστορικά γεγονότα που έχετε ενδεχομένως καλύψει στη τάξη όπως, π.χ. η αποικιοκρατία, ο ιμπεριαλισμός, οι συνέπειες της μετααποικιοκρατικής εποχής, η οικονομική στέρση, οι επιπτώσεις καπιταλισμού και κομμουνισμού, το παγκόσμιο χάσμα Βορρά-Νότου και λοιπά.

Δραστηριότητα σε ομάδες 1: Η τεχνολογία αλλά όχι όπως την ξέρετε!

Το Διαδίκτυο και η διασύνδεση που αυτό επιτρέπει δεν είναι παρά το πιο πρόσφατο τεχνολογικό φαινόμενο σύγκλισης ανθρώπου και πληροφορίας. Εντούτοις, η Ιστορία διδάσκει ότι οι ευρωπαϊκές κοινωνίες είχαν βρει και στο παρελθόν τρόπους διασύνδεσης, σε διαφορετικούς βαθμούς, χάρη σε

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

διάφορες τεχνολογίες. Για να το δείτε αυτό, χωρίστε τη τάξη σας σε δύο χονδρικά ισοδύναμες ομάδες και μοιράστε τους την Πηγή 2. Ζητήστε τους να κάνουν μια μικρή έρευνα σχετικά με τα αντικείμενά τους, στο Διαδίκτυο ή σε σχολικά ή εξωσχολικά βιβλία, και να απαντήσουν στις ερωτήσεις. Στη συνέχεια θα ξανασυγκεντρωθεί η ομάδα για να παρουσιάσει τις τεχνολογίες του παρελθόντος στην υπόλοιπη τάξη και για να εξηγήσει γιατί ήταν σημαντικές και ποια ήταν η συνεισφορά τους στον κόσμο μας. Επρόκειτο πάντα για «αγαθές» συνεισφορές ή υπήρξαν φορές που η χρήση τους ήταν αρνητική;

Δραστηριότητα σε ομάδες 2: Στο καιρό μας ήταν αλλιώς

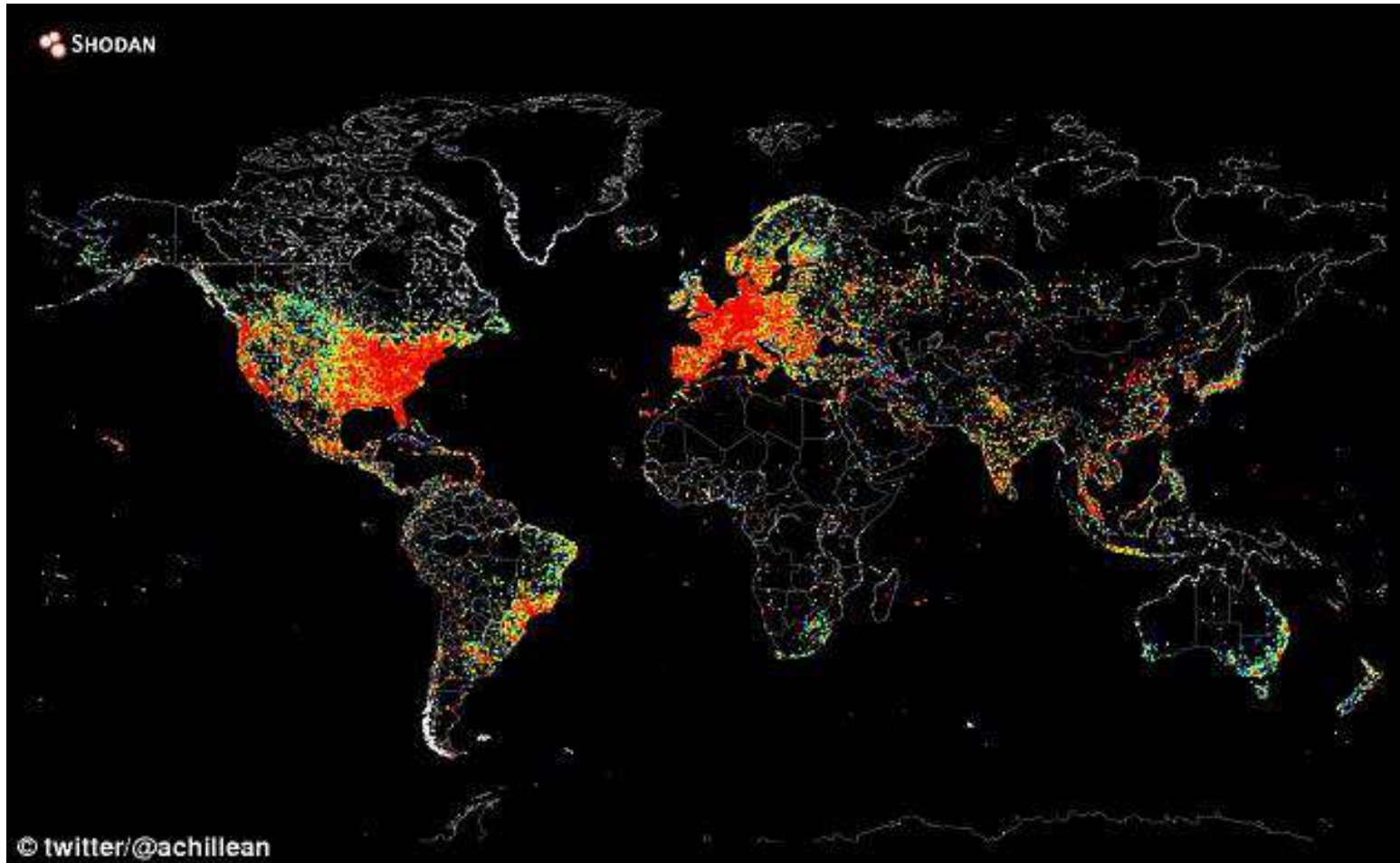
Πηγή: © Shutterstock

Στη φωτογραφία βλέπουμε ένα οικογενειακό πορτραίτο από τη τελευταία δεκαετία του 19ου αιώνα. Εάν προσέξετε, δεν χαμογελά κανείς! Τούτο μπορεί να μας φαίνεται παράξενο σήμερα, αλλά δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι επί αιώνες οι άνθρωποι έπρεπε να ποζάρουν σοβαροί για να τους ζωγραφίσει κάποιος το πορτραίτο. Το ίδιο συνέχισαν να κάνουν και μετά την εφεύρεση της φωτογραφικής μηχανής τον 19ο αιώνα. Κάτι άλλο που πρέπει να λάβουμε υπόψη είναι ότι συχνά οι άνθρωποι έπρεπε να σταθούν όρθιοι ή καθιστοί μπροστά στην κάμερα για πολλή ώρα ενώ ο φωτογράφος έπαιρνε την φωτογραφία τους. Όλες οι πρώιμες μορφές τεχνολογίας δεν ήταν εξίσου άνετες! Όλα αυτά βέβαια απέχουν έτη φωτός από την ταχύτητα και την ευκολία με την οποία παίρνουμε φωτογραφίες σήμερα. Με αφετηρία τούτη τη φωτογραφία του 19ου αιώνα αλλά και το πλαίσιο της Πηγής 3, ζητήστε από τους μαθητές σας να φανταστούν με ποιους τρόπους θα είχε αλλάξει η ζωή της οικογένειας της φωτογραφίας και των απογόνων της εξαιτίας των μεταβαλλόμενων τεχνολογιών. Οι μαθητές σας θα πρέπει να κάνουν μια μικρή έρευνα και να καταγράψουν τεχνολογικές προόδους που έχουν επιτευχθεί στο σπίτι, στο σχολείο και στον τόπο εργασίας αυτά τα τελευταία 150 χρόνια. Ζητήστε τους επίσης να πάρουν συνεντεύξεις από μέλη της οικογένειας και κυρίως παππούδες και προπαππούδες σχετικά με τις εξελίξεις του παρελθόντος και πως είχαν επιδράσει στη ζωή τους.

ΠΗΓΗ 1

Παγκόσμια εμβέλεια του Διαδικτύου

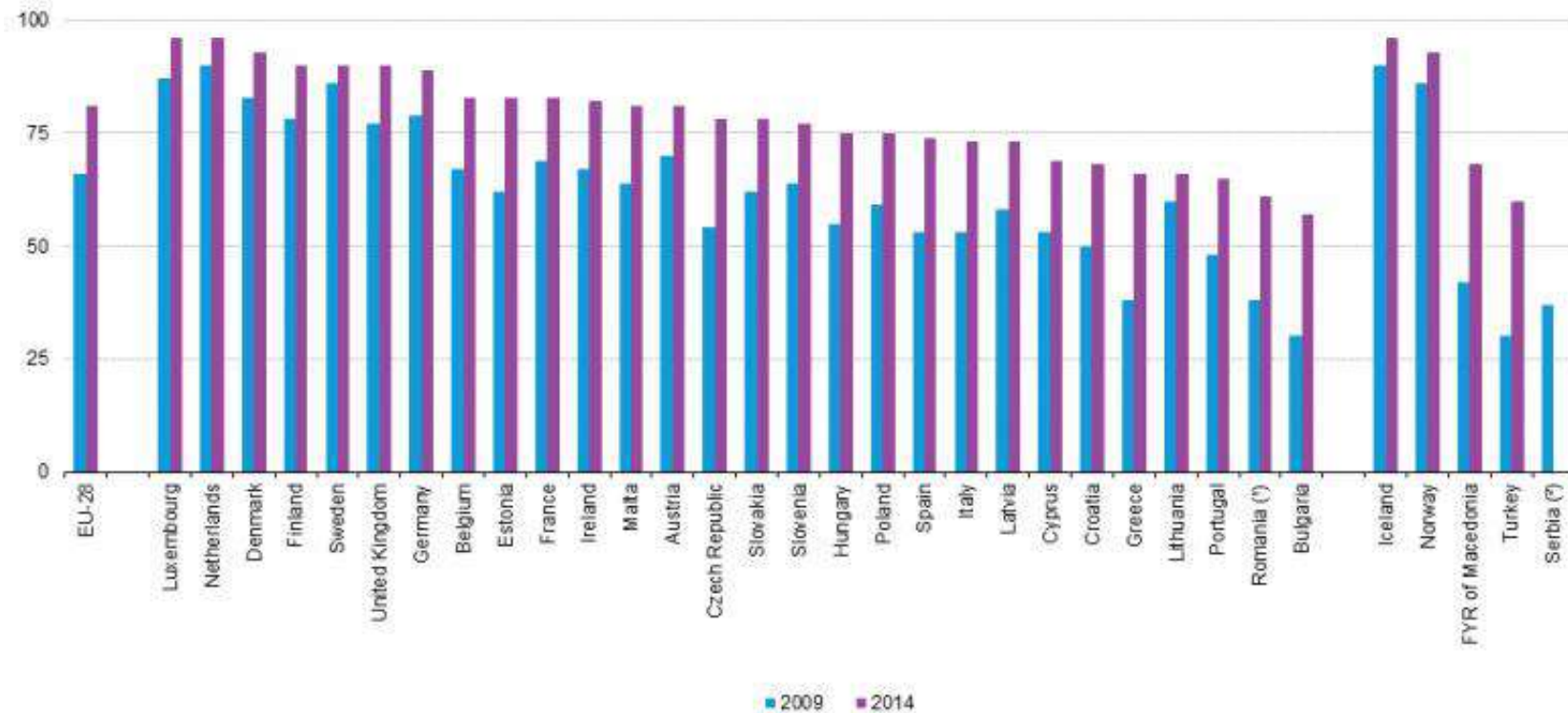

Πηγή: [Mail Online](#)

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Πρόσβαση στο Διαδίκτυο των νοικοκυριών στην Ευρώπη το 2009 και το 2014 (% επί του συνόλου των νοικοκυριών)

(*) Break in series.

(**) 2014: not available.

Source: Eurostat (online data code: isoc_ci_in_h)

Πηγή: [Eurostat](#).

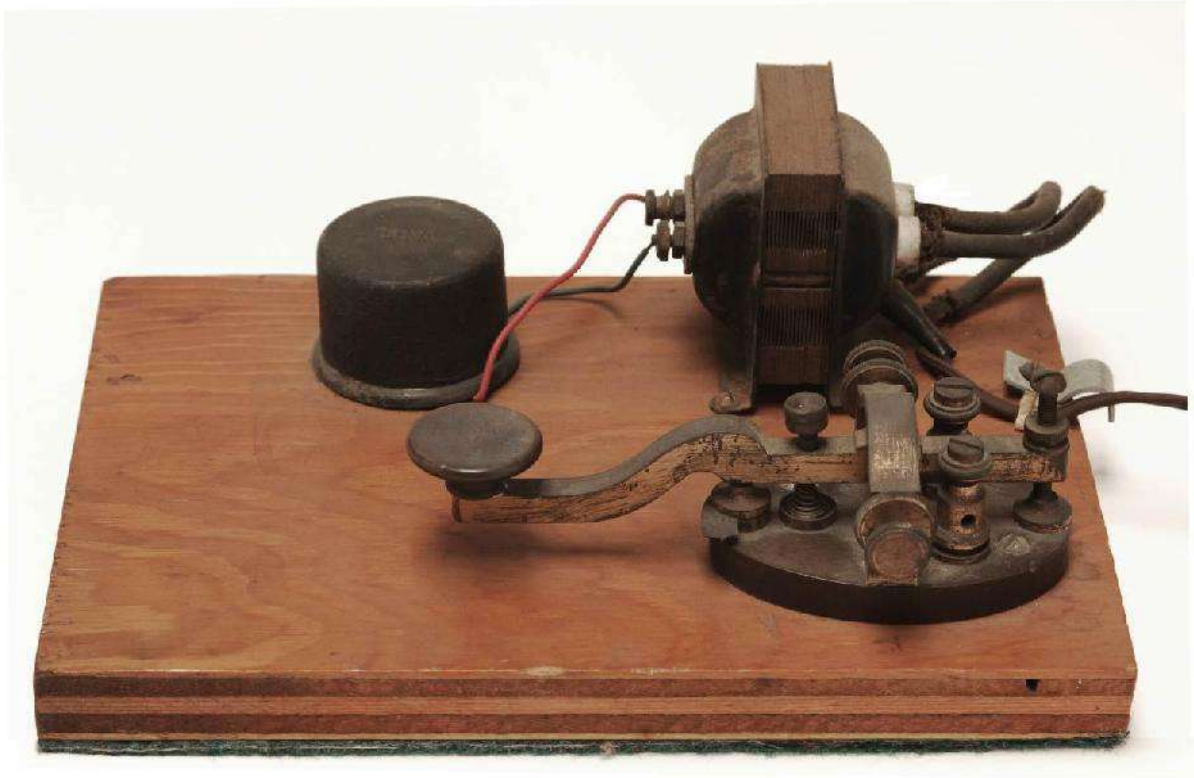

ΠΗΓΗ 2

Τι είναι;
Ποιος το εφηύρε και πότε;
Ποιες συνέπειες (θετικές και αρνητικές) είχε για την ανθρωπότητα;

Πηγή: © Shutterstock

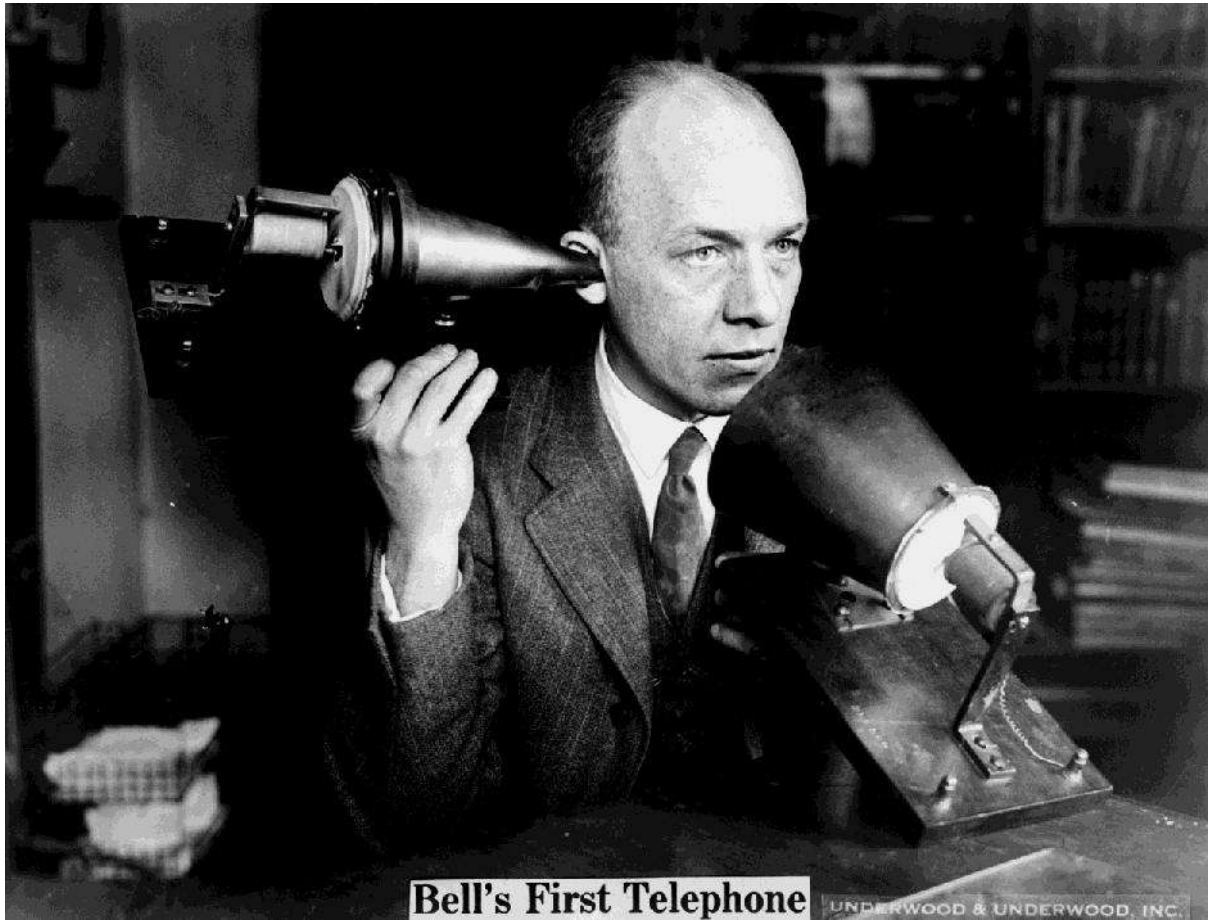
Τι είναι;
Ποιος το εφηύρε και πότε;
Ποιες συνέπειες (θετικές και αρνητικές) είχε για την ανθρωπότητα;

Πηγή: © Shutterstock

Τι είναι;
Ποιος το εφηύρε και πότε;
Ποιες συνέπειες (θετικές και αρνητικές) είχε για την ανθρωπότητα;

Πηγή: Getty Images

Τι είναι;

Ποιος το εφηύρε και πότε;

Ποιες συνέπειες (θετικές και αρνητικές) είχε για την ανθρωπότητα;

Πηγή: © Shutterstock

ΠΗΓΗ 3

Αλλαγές του τρόπου ζωής μας εξαιτίας των τεχνολογικών εξελίξεων.....

Ανώνυμο φωτογραφικό οικογενειακό πορτραίτο από τη δεκαετία του 1890. Ξεκινήστε δίνοντας όνομα στην οικογένεια. Στη συνέχεια, διατρέξτε τις χρονικές περιόδους που αναγράφονται στα κουτιά και καταγράψτε κάποιες από τις τεχνολογικές εξελίξεις που θα πρέπει να επηρέασαν τη ζωή αυτής της οικογένειας και των απογόνων της.

Για τη δεκαετία του 2040 βάλτε τη φαντασία σας να δουλέψει!

	Δεκαετία του 1890	Δεκαετία του 1940	Δεκαετία του 1990	Δεκαετία του 2040
Στο σπίτι				
Στη τάξη				
Στον χώρο εργασίας				

Πηγή: © Shutterstock

Dom Joly – Sir Tim Berners-Lee

Ενάμιση δισεκατομμύριο - τόσοι είναι οι άνθρωποι που μαζεύονται πλέον στο ίδιο μέρος για να διδαχθούν, για να δουλέψουν και για να μοιραστούν τις ζωές τους. Είναι ένα μέρος που εξακολουθούμε να το χτίζουμε, όλοι μαζί, λεπτό προς λεπτό. Εφευρέτης αυτής της τεράστιας εικονικής παιδικής χαράς ήταν ένας Άγγλος μηχανικός υπολογιστών, ο οποίος, για καλή μας τύχη, αντιμετώπισε τη δεκαετία του 80 πρόβλημα υπερβολικού φόρτου πληροφοριών στη δουλειά του. Με βάση του το CERN, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Πυρηνικών Ερευνών που εδρεύει στη Γενεύη, ο Berners-Lee προσπαθούσε να συντονίσει έναν όγκο διαφορετικών μορφοτύπων δεδομένων, ερευνητικών άρθρων και μη συμβατών μεταξύ τους συστημάτων υπολογιστών από ολόκληρο τον πλανήτη. Όνειρο του Berners-Lee ήταν ένας διαφορετικός τρόπος οργάνωσης της πληροφορίας - πιο εύχρηστος, πιο διαισθητικός, πιο ανθρώπινος. Θα κατόρθωνε να χρησιμοποιήσει τον υπολογιστή του στο CERN για να δημιουργήσει ένα χώρο όπου οποιοδήποτε κομμάτι πληροφορίας θα μπορούσε να συνδέεται με οποιοδήποτε άλλο κομμάτι πληροφορίας στον έξω κόσμο; Συνειδητοποίησε τότε ότι για να καταφέρει κάτι τέτοιο, θα χρειαζόταν να συνδέσει μεταξύ τους δύο ιδέες που κυκλοφορούσαν ανεξάρτητα η μία από την άλλη τον τελευταίο καιρό. Η πρώτη ήταν το υπερκείμενο ή αλλιώς hypertext, ένας τρόπος διασύνδεσης εγγράφων που χρησιμοποιούσε μία λέξη για να σε μεταφέρει αμέσως σε ένα άλλο χρήσιμο έγγραφο. Αυτά τα υπερκείμενα χρησιμοποιούνταν ήδη ευρέως σε ατομικές βάσεις δεδομένων και σε CD-ROMs. Η δεύτερη ιδέα ήταν το Διαδίκτυο. Επρόκειτο για μία διεθνώς συμφωνηθείσα μέθοδο που δίνει τη δυνατότητα σε ένα σύστημα υπολογιστή να στέλνει φακέλους, μηνύματα ή δεδομένα, με τη μορφή δεσμών κωδικοποιημένων πληροφοριών, από έναν υπολογιστή σε άλλον. Ο Berners-Lee έπρεπε να συνυψάνει τούτες τις ιδέες για να δημιουργήσει ένα δίκτυο παγκόσμιου υπερκειμένου που θα επέτρεπε σε οποιονδήποτε ήταν συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο να έχει πρόσβαση σε διασυνδεδεμένα δεδομένα ή έγγραφα. Το ονόμασε «World Wide Web» («Παγκόσμιο Ιστό»). Παγκόσμιος ή όχι, για να καταφέρεις να συνδεθείς στον Ιστό χρειαζόνταν κανόνες ώστε να είναι σίγουρο ότι θα μιλούνε όλοι την ίδια γλώσσα, και ο Berners-Lee το είχε αντιληφθεί αυτό. Οπότε έκατσε και τους έγραψε! Το παραμικρό κομμάτι πληροφορίας έπρεπε να έχει μια διεύθυνση, κάτι σαν ταχυδρομικό κώδικα, για να μπορεί ο υπολογιστής να το βρίσκει και να το ανασύρει. Οι υπολογιστές θα μπορούσαν να μιλούν μεταξύ τους μέσω μιας σειράς αναγνωρίσιμων πρωτοκόλλων ενώ μια κοινή γλώσσα θα σήμαινε ότι οποιοδήποτε έγγραφο θα μπορούσε να μετατραπεί σε μορφότυπο κατανοητό από οποιονδήποτε άλλον υπολογιστή. Αυτό ήταν όλο! Δεν θα υπήρχε ούτε κεντρικός υπολογιστής, ούτε γιγάντια γραφειοκρατία, ούτε εταιρική έδρα και ούτε θα ήλεγχε κανείς το Δίκτυο - δεν ήταν φυσικό αντικείμενο για να τίθεται θέμα ιδιοκτησίας. Θα ήταν ένας χώρος για όλους και δεν θα υπήρχε τίποτε μη προσβάσιμο. Οι τρεις κανόνες που εφήυρε ο Berners-Lee υπήρχαν ουσιαστικά μόνο και μόνο για να εξασφαλίσουν ότι η συνεισφορά του καθενός, από τους απλούς χρήστες και πάνω, θα υπήρχε και θα ήταν προσιτή επί ίσης βάσης. Και επειδή πίστευε αμετακίνητα ότι οι συνεισφορές αυτές δεν πρέπει να είναι στο έλεος των οικονομικών φραγμών ή των ιεραρχιών, ο Berners-Lee παραχώρησε την ιδέα του στους πάντες για να την χρησιμοποιήσουν, δωρεάν! Μετά μάλιστα από ένα διστακτικό ξεκίνημα, από τα μέσα της δεκαετίας του 90 και έπειτα, σιγά-σιγά όλοι μας βρεθήκαμε στο Δίκτυο του Berners-Lee και αρχίσαμε να πραγματοποιούμε συνδέσεις, και μετά κι άλλες συνδέσεις, και μετά ακόμη περισσότερες. Και κάθε ιστοσελίδα, σαν νευρώνας στον ανθρώπινο εγκέφαλο, μπορούσε να συνδέεται ελεύθερα με άλλες σελίδες, φέρνοντας στο φως εκπληκτικές σχέσεις που δεν μπορούσαμε να προβλέψουμε, δημιουργώντας ιδέες οξυδερκείς, πανίσχυρες και παράξενα διασκεδαστικές. Τι καιρό κάνει στην Πόλη του Μεξικού! Ποιο το μέλλον στην Αρκτική! Η θέληση του πλήθους! Το ιστολόγιο της μιας εμφάνισης! Όλες οι φωτογραφίες που τραβήχτηκαν ποτέ! Ειδήσεις όποτε τις θέλετε! Αγορές! Δημιουργία! Εξομολόγηση! Γνωριμίες! Και από το διάστημα μπορούμε να κοιτάξουμε προς τα κάτω και να

βρούμε τους εαυτούς μας. Ο κόσμος έγινε μικρότερος αλλά ταυτόχρονα προξενεί περισσότερο δέος από οποιαδήποτε άλλη περίοδο γνωρίσαμε ποτέ. Ο Tim Berners-Lee είναι ακόμη εκεί έξω αυτή τη στιγμή που μιλάμε. Ο ενθουσιασμός του παραμένει αμείωτος για την επιδίωξη ακόμη στενότερων διασυνδέσεων μεταξύ δεδομένων, για έναν σημασιολογικό ιστό που δεν θα μας συνδέει απλά με την πληροφορία αλλά θα μας συνδέει και με αυτήν και για την ύπαρξη ενός μοναδικά ουδέτερου χώρου που πρέπει να παραμείνει ανοικτός στον καθένα από μας. Και τι έχει γίνει με τη δύναμη του ονείρου του από τη δεκαετία του 80; Ο Tim Berners-Lee μας έφερε τον κόσμο στο πιάτο και εμείς έχουμε μόλις ξεκινήσει να τον εξερευνούμε. Είμαστε ζωντανοί ταυτόχρονα με μια γνήσια επανάσταση. Ποιος ξέρει τι άλλο θα γίνει στον Ιστό; Εμείς βεβαίως, αφού εξακολουθεί να είναι στο χέρι μας η διαμόρφωση του μέλλοντός του. Τι περιμένετε λοιπόν;

Θεματική Ενότητα: Η δύναμη της επικοινωνίας - Τεχνολογίες της πληροφορίας

Κεφάλαιο Εργασίας 2: Οι τεχνολογίες της πληροφορίας ως εργαλεία χειραφέτησης

Η δήλωση „Η γνώση είναι δύναμη“ αποδίδεται συχνά στον άγγλο φιλόσοφο και πολιτικό Σερ Φράνσις Μπέικον (1561-1626). Τόσο η πρόσβαση στην πληροφορία, όσο και η μόρφωση και η οξυδέρκεια που μια τέτοια πρόσβαση συνεπάγεται, μπορούν πράγματι να θωρακίσουν τις ατομικές πράξεις και επιλογές. Παρομοίως, η απαγόρευση της πρόσβασης στην πληροφορία ή η χειραγώγησή της ενέχει τους κινδύνους της ανάσχεσης της εξέλιξης των ανθρώπων, της επιβολής ελέγχου στις σκέψεις μας και, εν τέλει, της υπονόμευσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μας.

Προειδοποίηση: Λάβετε υπόψη ότι η ενότητα αυτή περιέχει συνδέσμους προς ιστοτόπους όπως το YouTube. Το περιεχόμενο των εξωτερικών ιστοτόπων υπόκειται σε αλλαγές και πρέπει να ελέγχεται ώστε να διασφαλίζεται η καταλληλότητά του για τους μαθητές.

Μαθησιακοί στόχοι του κεφαλαίου

Οι μαθητές σας θα είναι σε θέση

- να αντιληφθούν τους τρόπους με τους οποίους οι τεχνολογίες της πληροφορίας συνέβαλαν σε μείζονα κομβικά γεγονότα της Ιστορίας.
- να εξετάσουν με ποιους τρόπους χρησιμοποιείται η τεχνολογία της πληροφορίας σε περιόδους κοινωνικής κρίσης
- να αναλογιστούν με ποιους τρόπους παρεμβαίνει η τεχνολογία της πληροφορίας στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Συνοδευτικό υλικό

Πηγή 4 Αφίσα Facebook

Πηγή 5 Ιστορικοί μορφότευποι επικοινωνίας

Πηγή 6 Τα υπέρ και τα κατά της Wikileaks

Δραστηριότητα τάξης 1: Η τεχνολογία σώζει ζωές!

Πηγή: *Kichka, Israel © Michel Kichka*

Κινητά τηλέφωνα, φορητοί υπολογιστές και μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν συχνά στη σημερινή εποχή όπλα πρώτης γραμμής για ανθρώπους από ολόκληρο τον πλανήτη που πολεμούν την αδικία και αγωνίζονται για τα δικαιώματά τους. Αυτές οι τεχνολογίες μας επιτρέπουν να γνωρίζουμε εντός δευτερολέπτων το τι συμβαίνει κάπου αλλού. Κάτι μπορεί να συμβαίνει είτε κάπου κοντά μας, είτε σε εντελώς διαφορετικό σημείο του πλανήτη, αλλά εμείς μπορούμε, χάρη στο Twitter και στο Facebook να παραμένουμε διαρκώς ενήμεροι των εξελίξεων. Αυτού του είδους η ανταλλαγή γνώσης είναι σημαντική διότι δεν μας φανερώνει απλώς τα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα αλλά, εξίσου σημαντικά, το ποιοι είναι οι κύριοι συμμετέχοντες και τι εκπροσωπούν. Μοιράστε την Πηγή 4 στους μαθητές σας και ζητήστε τους να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι φαίνεται να συμβαίνει στην εικόνα;
- Ποιο είναι το κύριο μήνυμα του γελοιογράφου;
- Τι λέει η γελοιογραφία για τον ρόλο της τεχνολογίας της πληροφορίας στις συγκρουσιακές συνθήκες που ανακύπτουν στον σύγχρονο κόσμο μας;

Δραστηριότητα σε ομάδες 1: Διάδοση του μηνύματος και συγκέντρωση υποστηρικτών

Εδώ και αιώνες, οι άνθρωποι έχουν συνειδητοποιήσει ότι η σαφής και αποτελεσματική επικοινωνία με άλλους είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να συγκεντρώσει κανείς υποστηρικτές και να δημιουργήσει θετικό κλίμα υπέρ του στόχου του. Η ευρεία διάδοση πληροφοριών και η επιλογή των πλέον ενδεδειγμένων τεχνολογιών ή «εργαλείων» έχουν δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μερικά από τα μεγαλύτερα επαναστατικά κινήματα και επεισόδια της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Για να το εξετάσετε περαιτέρω αυτό, χωρίστε τη τάξη σας σε δύο χονδρικά ισοδύναμες ομάδες και μοιράστε τους την Πηγή 5. Δώστε από μία εικόνα σε κάθε ομάδα και παρακινήστε τους να διερευνήσουν λίγο περισσότερο το θέμα που παρουσιάζεται. Μόλις τελειώσουν, ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστούν τις εντυπώσεις τους με ολόκληρη την τάξη σχετικά με την εικόνα τους. Χρησιμοποιείστε τις εξής κατευθυντήριες ερωτήσεις για να καθοδηγήσετε την έρευνά τους:

- Ποιο είναι το κεντρικό θέμα που θίγει η εικόνα;
- Ποιος ή τι ευθύνεται για τη δημιουργία της εικόνας;
- Τι προσπαθούσαν να πετύχουν οι δημιουργοί αυτών των εικόνων; Πέτυχαν;
- Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι αυτά τα παραδείγματα υπήρξαν ιδιαίτερως ισχυρά επικοινωνιακά εργαλεία στην εποχή τους;

Δραστηριότητα τάξης 2: Τεχνολογία και κοινωνική επανάσταση

Στο βίντεο που ακολουθεί, η Mona Eltawahy, Αμερικανοαιγύπτια δημοσιογράφος, συζητά τον ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ανατροπή του Αιγύπτιου δικτάτορα Χόσνι Μπουμπάρακ κατά τη διάρκεια της επονομαζόμενης “Αραβικής Άνοιξης” του 2011 και τον ρόλο που αυτού του είδους τα μέσα μπορούν να διαδραματίσουν στις επαναστάσεις γενικότερα. Η αποστολή από την Eltawahy μηνυμάτων στο Twitter με θέμα αυτά τα ιστορικά γεγονότα επέτρεψε σε ανθρώπους στην Αίγυπτο αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο να ενημερώνονται για τις εξελίξεις καθώς αυτές συνέβαιναν.

<https://www.youtube.com/watch?v=LAlbajRFqUE>

Πηγή: Canadian International Council © 2011

Δείτε το βίντεο με τους μαθητές σας και ζητήστε τους να συζητήσουν τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Με ποιους τρόπους μπορούν οι άνθρωποι να χρησιμοποιήσουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να αντιταχθούν σε καταπιεστικά καθεστώτα και δικτατορίες;
- Ποιος είναι ο ρόλος του Διαδικτύου στις επαναστατικές συγκυρίες;
- Υπάρχουν περιορισμοί στον ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και του Διαδικτύου στις κοινωνικές επαναστάσεις;
- Η ομιλήτρια αναφέρεται σε άλλες, παλαιότερες μορφές μέσων επικοινωνίας που χρησιμοποιήθηκαν με επαναστατικά αποτελέσματα. Ποια είναι τα παραδείγματα που δίνει;
- Τι μπορούν να κάνουν οι εταιρείες μέσων κοινωνικής δικτύωσης όπως το Twitter και το Facebook για να συνδράμουν καλύτερα τους ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο;

Μία άλλη περίπτωση στην οποία οι τεχνολογίες της πληροφορίας διαδραμάτισαν κρίσιμο ρόλο στη συνδρομή κοινωνικής επανάστασης είναι εκείνη του παγκόσμιου κινήματος που έγινε γνωστό ως Occupy Movement (“Κίνημα Καταλήψεων”) και το οποίο έκανε την εκρηκτική του είσοδο στην παγκόσμια σκηνή το 2011 χρησιμοποιώντας το hashtag #Occupy. Διαδηλωτές από ολόκληρο τον κόσμο συντονίστηκαν για να διαμαρτυρηθούν ενάντια στην κοινωνική και οικονομική ανισότητα που επιδεινώθηκε από την μεγάλη ύφεση του 2008.

Πηγή: © Shutterstock

Δραστηριότητα τάξης 3: Ανατροπή της Σοβιετικής Ένωσης χωρίς μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η χρήση του Διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι ένα μόνο από τα μέσα που μπορούν να μεταχειριστούν οι άνθρωποι για να διοργανώσουν μαζικά κινήματα και εξεγέρσεις ενάντια στην καταπίεση. Το 1989 δεν υπήρχαν πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης στη διάθεση των λαών των Βαλτικών χωρών, της Εσθονίας, της Λετονίας και της Λιθουανίας, όταν πάνω από δύο εκατομμύρια πολίτες συγκεντρώθηκαν (κυριολεκτικά δίνοντας τα χέρια) σε μια ειρηνική εξέγερση εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης. Η λαϊκή δύναμη και μερικές ραδιοφωνικές εκπομπές ήταν τα μόνα μέσα που διέθεταν, μαζί με ένα εμψυχωτικό τραγούδι με τίτλο «Ξυπνήστε της Βαλτικής οι χώρες!» Το βίντεο που ακολουθεί, το οποίο δημιούργησε ένα μικρό κορίτσι από τη Λετονία για μια σχολική εργασία με θέμα τα γεγονότα της «Βαλτικής Αλυσίδας», αποτελεί μια πρώτης τάξης εισαγωγή για τους μαθητές σας σε τούτο το σημαντικό κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Ιστορίας και καταδεικνύει επίσης ότι οι μαζικές κινητοποιήσεις ήταν δυνατές και στους καιρούς πριν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Δείτε το βίντεο με τους μαθητές σας και ζητήστε τους να συγκρίνουν και να αντιπαραβάλουν την κατάσταση που αντιμετώπισαν οι λαοί της Βαλτικής στην δική τους επανάσταση εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης με τις συνθήκες των άλλων παραδειγμάτων που αναφέρθηκαν πιο πάνω και όπου χρησιμοποιήθηκε η δύναμη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

<https://www.youtube.com/watch?v=hOxyikrT1MM&spfreload=10>

Ταινία: Βαλτική Αλυσίδα 1989, το αδιανόητο κατόρθωμα

Πηγή: Youtube

Δραστηριότητα τάξης 4: Φτάνοντας στην πηγή της πληροφορίας

Το 2006 ένας οργανισμός ενημέρωσης ονόματι Wikileaks ξεκίνησε τον δικό του ιστότοπο (www.wikileaks.org). Ο οργανισμός ιδρύθηκε από μια ομάδα δημοσιογράφων και ειδικών του τομέα της πληροφορικής από ολόκληρο τον πλανήτη που έχουν στρατευτεί στον αγώνα για την υπεράσπιση της ελευθερίας του λόγου. Ο οργανισμός δίνει τη δυνατότητα στους πάντες να αναρτήσουν ανωνύμως και ασφαλώς πληροφορίες, των οποίων η γνωστοποίηση θεωρούν ότι συμβάλλει στο δημόσιο συμφέρον. Οι ιδρυτές της Wikileaks διακατέχονταν από την ανησυχία ότι τα υπάρχοντα μέσα ενημέρωσης δεν ήταν αρκούντως ανεξάρτητα και ότι πολλά από αυτά δεν είχαν το θάρρος να αμφισβητήσουν σοβαρά και να εκθέσουν κυβερνήσεις, οργανισμούς ή γεγονότα σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Wikileaks έγραψε Ιστορία δημοσιεύοντας τις μεγαλύτερες δημοσιογραφικές διαρροές μέχρι σήμερα. Δεδομένου ότι πρόκειται για μη κερδοσκοπική οργάνωση, εξαρτάται από δημόσιες δωρεές. Στον ιστότοπο της δηλώνεται το εξής: Μία από τις πιο σημαντικές

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Δραστηριότητές μας είναι η δημοσίευση αυθεντικού υλικού από τις πηγές, παράλληλα με ειδησεογραφικό υλικό, ώστε να έχουν τόσο οι αναγνώστες όσο και οι ιστορικοί τη δυνατότητα να δουν πειστήρια και τεκμήρια της αλήθειας. Βεβαίως, δεν συμφωνούν όλοι ότι η Wikileaks αποτελεί θετική εξέλιξη. Πολλές κυβερνήσεις από ολόκληρο το κόσμο ανησυχούν διότι η διαρροή πληροφοριών και δη κρατικών μυστικών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές.

Δείτε το επόμενο βίντεο, στο οποίο ο ιδρυτής της Wikileaks, Julian Assange, μιλά για ορισμένες από τις επιτυχίες της οργάνωσης, καθώς και για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει. Ζητήστε στη συνέχεια από τους μαθητές σας να συζητήσουν ορισμένα από τα παρακάτω θέματα:

<https://www.youtube.com/watch?v=W23e3jgwSk0>

Πηγή: *CyberSec101*

- Με ποιους τρόπους ισχυρίζεται η Wikileaks ότι συνεισφέρει στην δημόσια ενημέρωση και γνώση μέσω των διαρροών πληροφοριών που περιέρχονται στη κατοχή της;
- Είναι πάντα σωστό να δημοσιοποιούνται ευαίσθητα και μυστικά στοιχεία στη δημόσια σφαίρα;
- Ποιους κινδύνους ενέχει ενδεχομένως η διαρροή ευαίσθητων και μυστικών κυβερνητικών και στρατιωτικών πληροφοριών;

Για να βοηθήσετε τους μαθητές σας να απαντήσουν τις ερωτήσεις αυτές, μοιράστε τους την πηγή 6 που περιέχει ειδησεογραφικά δημοσιεύματα με επιχειρήματα υπέρ και κατά της Wikileaks.

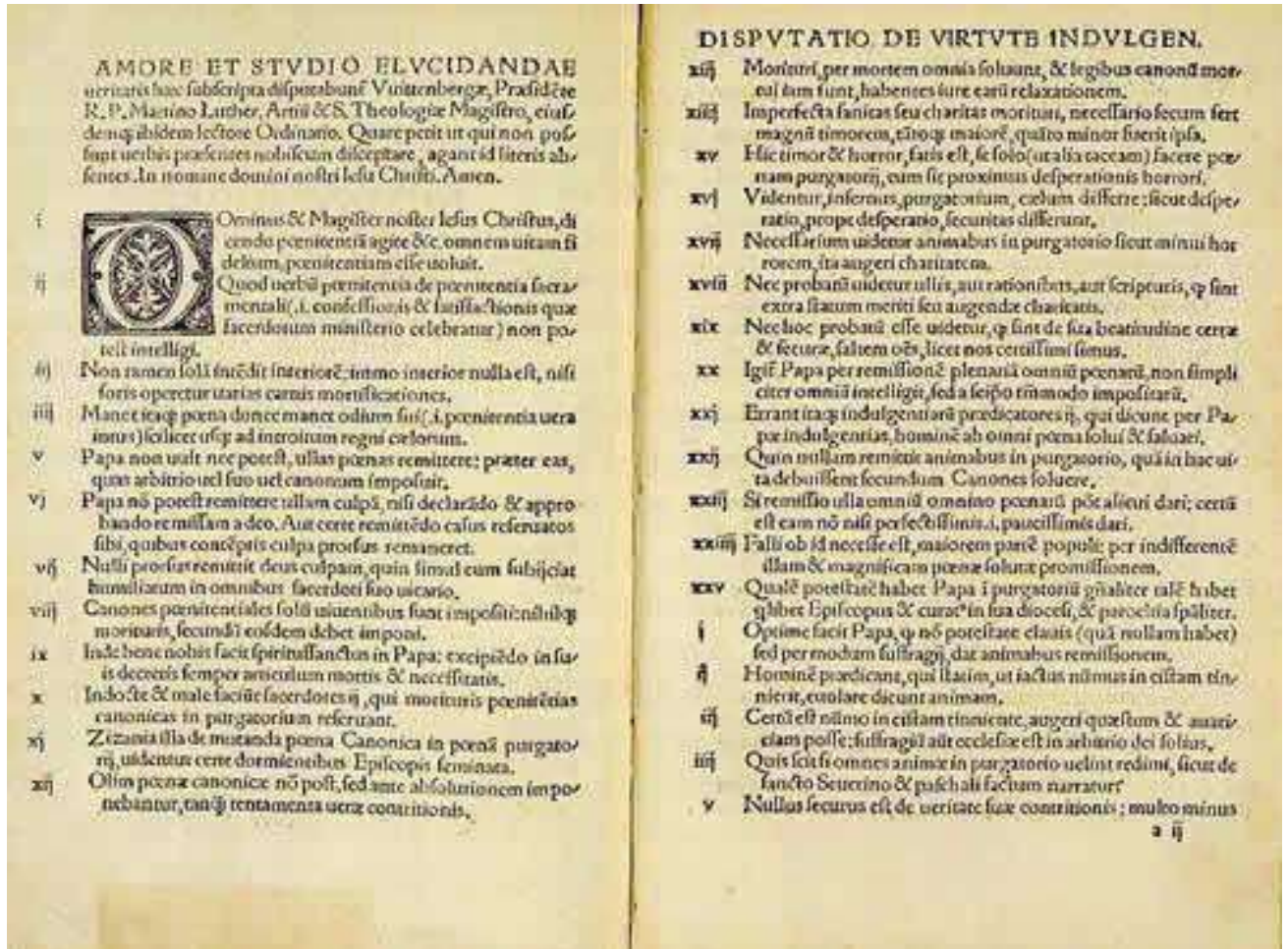

ΠΗΓΗ 4

F... YOU!

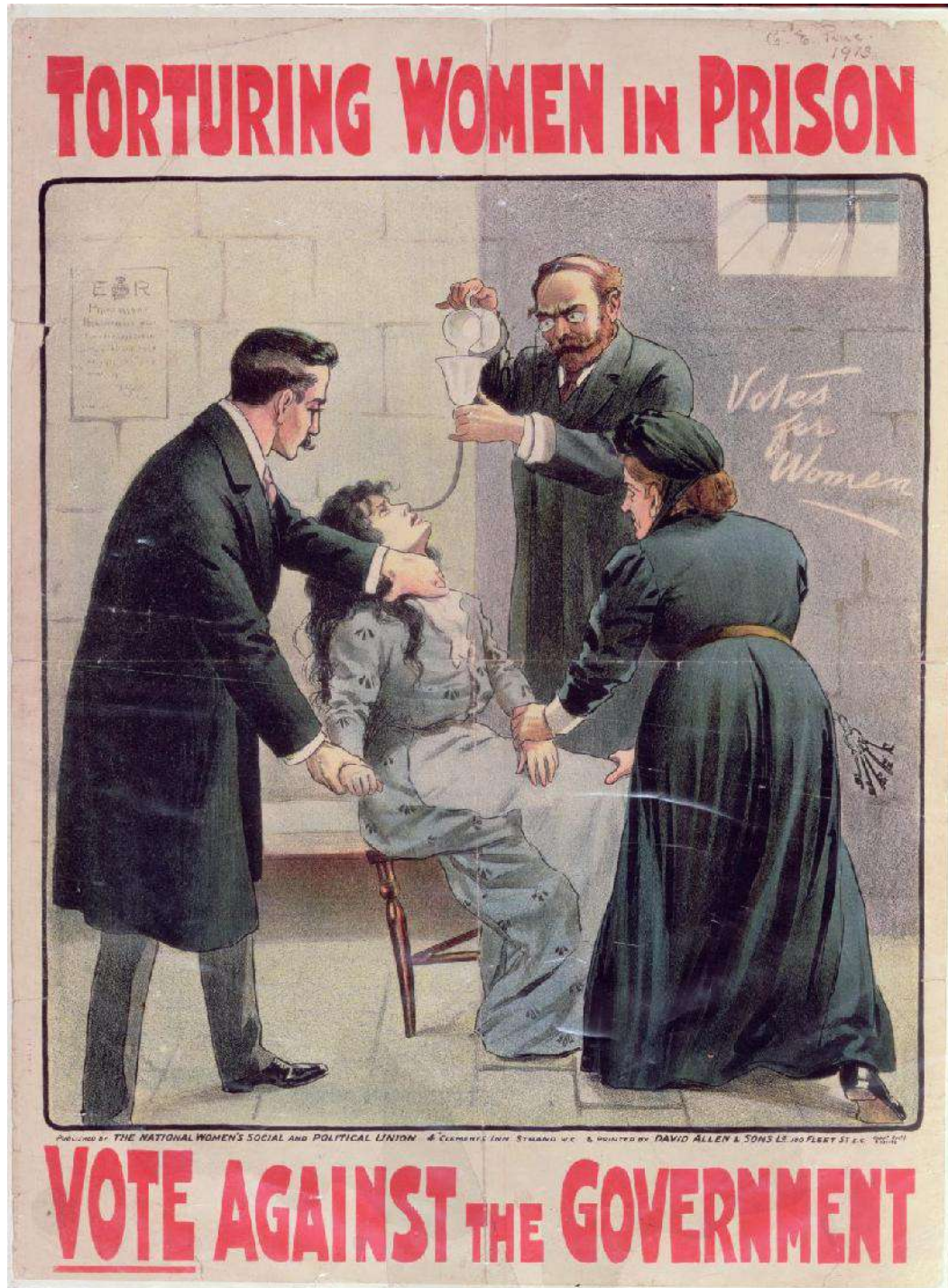
Πηγή: Kichka, Ισραήλ © Michel Kichka

Αντίγραφο από το 1522 των 95 Θέσεων του Μαρτίνου Λούθηρου, με τις οποίες ασκούμε κριτική στις πρακτικές της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.

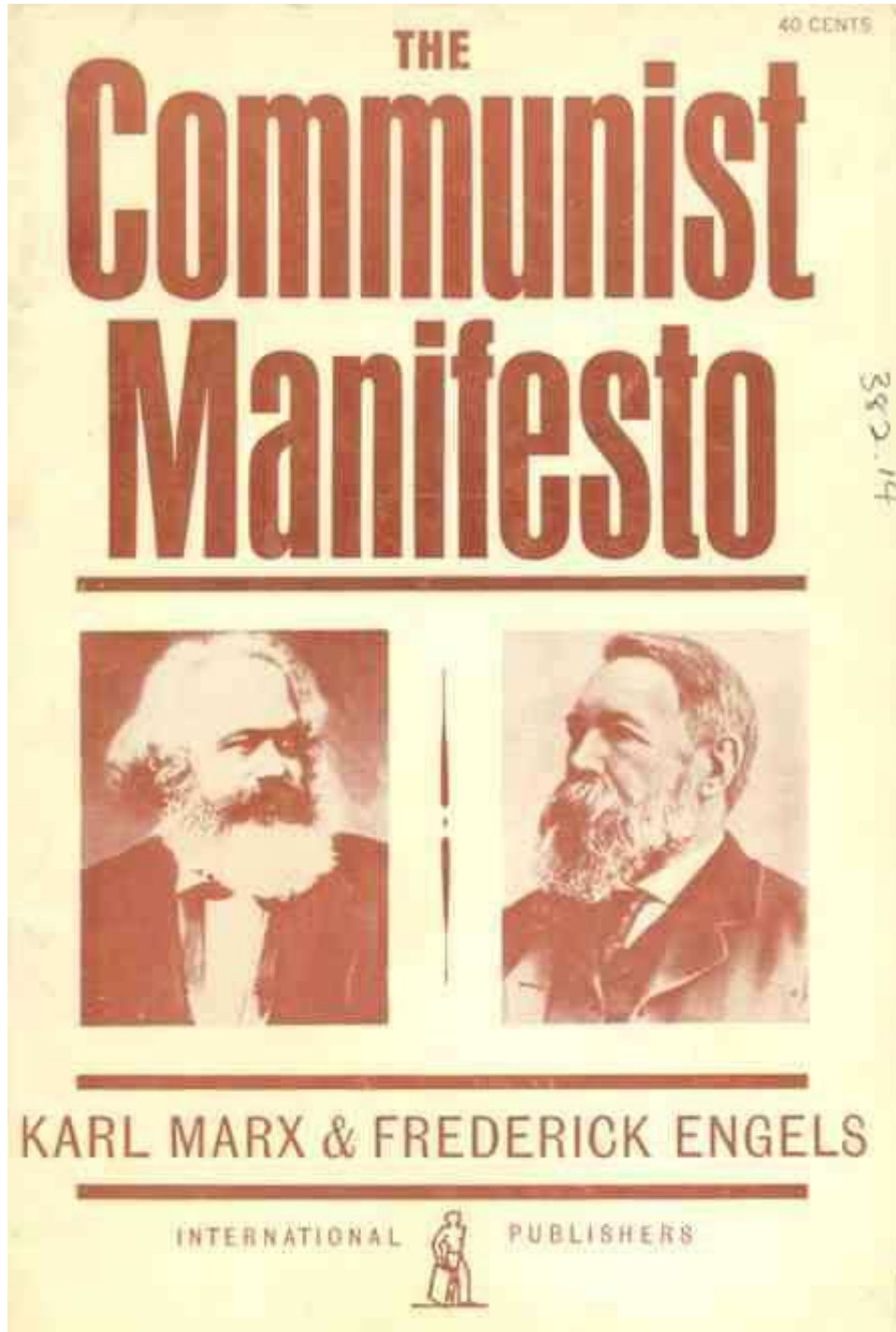
Με την εκτύπωση και δημοσιοποίηση των Θέσεων αυτών θεωρείται ότι ξεκινά η Προτεσταντική Μεταρρύθμιση

Πηγή: creatinghistory.com

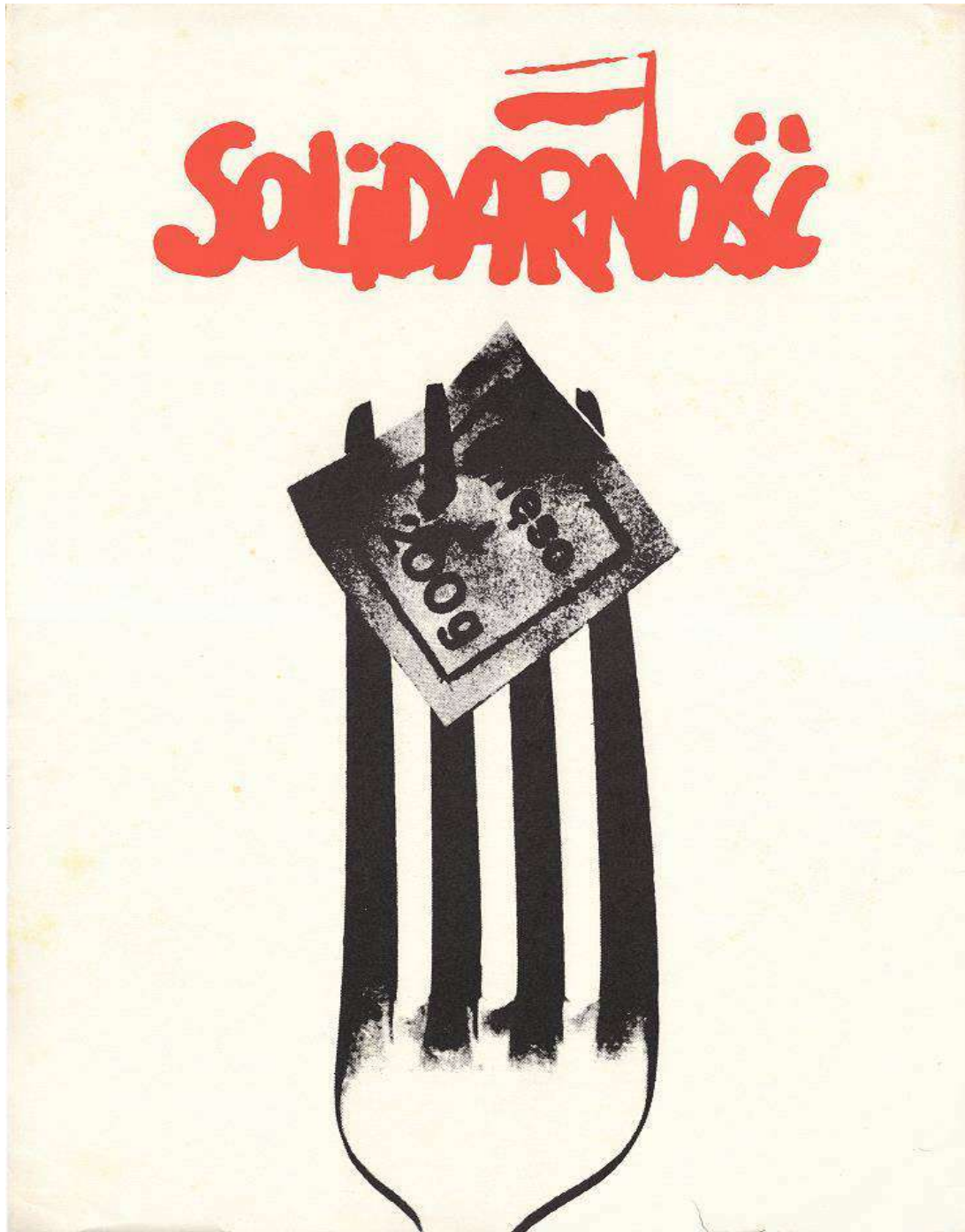
Αφίσα Women's Social and Political Union, αρχές 20ού αιώνα.
Απεικονίζεται η αναγκαστική παροχή τροφής σε φυλακισμένη σουφραζέτα.

Πηγή: Wikipedia © British Library, London, UK/Bridgeman Library

Το Κομμουνιστικό Μανιφέστο που δημοσίευσαν το 1848 ο Κάρλ Μάρξ και ο Φρήντριχ Ένγκελς.

Πηγή: Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Βρυξέλλες

«200 γραμμάρια κρέας», Πολωνία, 1981, Αφίσα

Τη δεκαετία του '80, και αφού έχουν προηγηθεί οι εργατικές εξεγέρσεις της δεκαετίας του '50, η αντίθεση των Πολωνών πολιτών προς το κομμουνιστικό καθεστώς κορυφώνεται. Οι απεργοί εργαζόμενοι των ναυπηγείων του Γκντανσκ ιδρύουν την Αλληλεγγύη (Solidarność), μια ελεύθερη συνδικαλιστική οργάνωση, που απαιτεί πολιτικές μεταρρυθμίσεις και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Οι κομμουνιστές αναγνωρίζουν το κίνημα και υπογράφουν συμφωνία με τους αντιπροσώπους του. Μέχρι το 1981 η Αλληλεγγύη έχει αποκτήσει σχεδόν 10 εκατομμύρια μέλη.

Πηγή: *Ośrodek Karta, Βαρσοβία, Πολωνία*

Αφίσα του 1979 για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Πρόκειται για ιστορική περίπτωση διότι για πρώτη φορά καλούνται οι Ευρωπαίοι πολίτες να εκλέξουν απευθείας τους εκπροσώπους τους σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι πλέον η πρώτη διεθνής οργάνωση που προέρχεται από άμεση καθολική ψηφοφορία, ένδειξη της αυξημένης δημοκρατικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πηγή: Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας © Private collection, Arlon, Belgium

ΠΗΓΗ 6

Υπέρ WikiLeaks

Εάν η μυστικότητα είναι αναγκαία για λόγους εθνικής ασφάλειας και αποτελεσματικότητας της διπλωματίας, είναι επίσης αναπόφευκτο ότι το προνόμιο της μυστικότητας θα χρησιμοποιηθεί για να αποκρύψει τις κακές πράξεις του μονίμου κράτους και των προνομιούχων εντεταλμένων του. Υποπτεύομαι ότι δεν υφίσταται κυβερνητικός μηχανισμός εποπτείας που δεν περιέρχεται αργά η γρήγορα υπό τον έμμεσο έλεγχο των στρατηγών, κατασκόπων και διπλωματών τους οποίους υποτίθεται ότι ελέγχει. Οργανώσεις όπως η WikiLeaks, οι οποίες είναι ιδεολογικά αντίθετες στο κρατικό απόρρητο και λειτουργούν, στο μέτρο του δυνατού, εκτός του παγκοσμίου πλαισίου που έχουν συμπήξει τα κράτη-έθνη, αποτελούν ίσως την καλύτερη ελπίδα μας σε ό,τι αφορά την προαγωγή εκείνου του κλίματος διαφάνειας και λογοδοσίας που είναι αναγκαίο για μία γνήσια φιλελεύθερη δημοκρατία. Μερικοί ρωτούν «Ποιος εξέλεξε τον Julian Assange;». Η απάντηση είναι φυσικά «Κανείς» και η ειρωνεία του πράγματος είναι ότι ακριβώς για τον λόγο αυτό μπορεί η WikiLeaks να βελτιώσει την ποιότητα της δημοκρατίας μας. Βεβαίως, εκείνοι που ζηλότυπα προστατεύουν τα προνόμια της κρατικής εξουσίας που είναι υπεράνω λογοδοσίας θα μας πουν ότι μπορεί να πεθάνουν άνθρωποι εάν μπορούμε να διαβάσουμε το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο τους. Και λοιπόν; Διαφορετικοί άνθρωποι, ίσως μάλιστα περισσότεροι, θα πεθάνουν εάν δεν μπορούμε να το διαβάσουμε.

Πηγή: [The Economist](#)

Κόστισε ανθρώπινες ζωές η διαρροή εγγράφων από τη WikiLeaks;

«(...) Στο μεγαλύτερο κομμάτι τους οι επικρίσεις εναντίον της WikiLeaks περιστρέφονται γύρω από την ιδέα ότι η δημοσιοποίηση τέτοιων πληροφοριών θέτει ζωές σε κίνδυνο. Σύμφωνα με την επιχειρηματολογία αυτή, ταυτότητες πληροφοριοδοτών κινδυνεύουν με αποκάλυψη, κατάσκοποι βρίσκονται εκτεθειμένοι και η ασφάλεια ακτιβιστών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, δημοσιογράφων και αντιφρονούντων απειλείται όταν δημοσιοποιούνται πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητές τους. Αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων των ΗΠΑ υποστηρίζουν ότι, εάν δοθεί σε εχθρούς η δυνατότητα πρόσβασης σε έγγραφα στρατηγικής και επιχειρησιακής φύσης, διαμορφώνεται ένα επικίνδυνο περιβάλλον για τα αμερικανικά στρατεύματα που σταθμεύουν στο εξωτερικό. Το Σάββατο, ο Harold Koh, νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ (US State Department), απεύθυνε επιστολή στη WikiLeaks στην οποία έγραφε ότι η πιο πρόσφατη δημοσιοποίηση εγγράφων μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τις ζωές αναρίθμητων αθώων ανθρώπων καθώς και την έκβαση στρατιωτικών επιχειρήσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη. Κατηγόρησε τη WikiLeaks ότι αδιαφορεί πλήρως για την ασφάλεια και το απαραβίαστο των ανθρωπίνων ζωών που εκτίθενται σε κίνδυνο λόγω των ενεργειών της (...)».

Πηγή: [BBC](#)

Βαλτική Αλυσίδα 1989, το αδιανόητο κατόρθωμα - Ντοκιμαντέρ της Kristine S.

Στις 7 μμ. της 23ης Αυγούστου 1989, περίπου 2 εκατομμύρια άνθρωποι ένωσαν τα χέρια τους και σχημάτισαν ανθρώπινη αλυσίδα μήκους 600 χιλιομέτρων, ή περίπου 400 μιλίων. Οι κάτοικοι των Βαλτικών χωρών, της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Εσθονίας, ένωσαν τα χέρια τους σε μια ειρηνική διαμαρτυρία για να ζητήσουν την αποκατάσταση της ανεξαρτησίας τους. Τούτη η πράξη έγινε γνωστή ως Βαλτική Αλυσίδα ή Baltic Way στα αγγλικά. Η Βαλτική Αλυσίδα το 1989, με καθοδήγηση και ειρηνικές διαμαρτυρίες, έστρεψε την προσοχή όλου του κόσμου στον αγώνα των Βαλτικών χωρών και συνέβαλε στην τελική αποκατάσταση της ανεξαρτησίας τους.

Οι Βαλτικές χώρες, Εσθονία, Λετονία και Λιθουανία, είναι μικρές χώρες της Ευρώπης που βρέχονται από την Βαλτική Θάλασσα. Πριν τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η Λετονία, η Λιθουανία και η Εσθονία ήταν ανεξάρτητες ευημερούσες χώρες. Στις 23 Αυγούστου 1939 υπογράφηκε μυστική Συνθήκη από τους Υπουργούς Εξωτερικών της Σοβιετικής Ένωσης και της Γερμανίας, γνωστή ως Σύμφωνο Μολότοφ - Ρίμπεντροπ. Το αποτέλεσμα ήταν η κατοχή των Βαλτικών χωρών και, στη συνέχεια, ο πόλεμος και η μαζική γενοκτονία εναντίον των Βαλτικών εθνών. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι, μεταξύ των οποίων οικογένειες με παιδιά, εκτοπίστηκαν σε στρατόπεδα εργασίας στη Σιβηρία όπου εκτελέστηκαν, ή αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους όπου δεν επέστρεψαν ποτέ.

Τα Βαλτικά έθνη έζησαν κάτω από τον σοβιετικό ζυγό επί 50 χρόνια. Στη Σοβιετική Ένωση η ελευθερία του λόγου και της σκέψης ήταν περιορισμένη. Η Σοβιετική Ένωση αρνιόταν την ύπαρξη του Συμφώνου Μολότοφ - Ρίμπεντροπ επί 50 χρόνια και επέμενε ότι οι Βαλτικές χώρες είχαν προσχωρήσει οικειοθελώς στη Σοβιετική Ένωση. Στη δεκαετία του 80 ο κόσμος άρχισε να αποκτά πρόσβαση σε περισσότερη ενημέρωση. Οι πρώτες διαδηλώσεις ξεκίνησαν στις Βαλτικές χώρες. Εθνικά κινήματα και στις τρεις Βαλτικές χώρες άρχισαν να βρίσκουν μεγάλη υποστήριξη μεταξύ του πληθυσμού. Ο κόσμος έμαθε για την ύπαρξη του μυστικού συμφώνου και συνειδητοποίησε ότι τον εξαπατούσαν επί 50 χρόνια. Την ιδέα να διοργανωθεί πράξη διαμαρτυρίας με τη μορφή μιας ανθρώπινης αλυσίδας είχε ο επικεφαλής του Εσθονικού εθνικού κινήματος Edgar Savisaar. Στην 50^ή επέτειο του Συμφώνου Μολότοφ - Ρίμπεντροπ, ο κόσμος θα έδινε τα χέρια κατά μήκος του δρόμου που συνδέει τις πρωτεύουσες των τριών χωρών: Ταλίν, Ρίγα και Βίλνιους. Δεδομένου ότι το Κρεμλίνο είχε αρχίσει να περιγράφει τους ανθρώπους της Βαλτικής ως τρομοκράτες και εξτρεμιστές, οι διοργανωτές αποφάσισαν ότι πρέπει να δείξουν στον υπόλοιπο κόσμο ότι τα έθνη της Βαλτικής είναι φιλειρηνικά και το μόνο που θέλουν είναι ελευθερία. Δίνοντας τα χέρια, ήθελαν να επιστήσουν την προσοχή ολόκληρου του κόσμου στο Σύμφωνο Μολότοφ - Ρίμπεντροπ και να ζητήσουν την αποκατάσταση της ανεξαρτησίας των Βαλτικών χωρών. Επρόκειτο για κάτι πρωτοφανές: ποτέ δεν είχε ξαναγίνει κάτι τέτοιο. Οι ηγέτες και των τριών εθνικών κινήματων συζήτησαν την ιδέα στις 15 Ιουλίου 1989, με όχι παραπάνω από ένα μήνα να τους χωρίζει από το ίδιο το γεγονός. Στις 12 Αυγούστου, μόλις 11 ημέρες πριν το γεγονός, ελήφθη η απόφαση να προχωρήσει η διοργάνωση της Βαλτικής Αλυσίδας. Αυτό βέβαια δεν μπορούσε να μείνει μυστικό. Η Σοβιετική κυβέρνηση της εποχής έμαθε για τη διοργάνωση της Βαλτικής Αλυσίδας. Αυτό που δεν μπορούσαν να πιστέψουν είναι ότι θα σημείωνε επιτυχία και ότι θα δημιουργούσε τέτοιο πανίσχυρο συμβολισμό.

Η Βαλτική Αλυσίδα ήταν μία τεράστια επιχείρηση και ο συντονισμός της χρειάστηκε πολλές προσπάθειες. Ο δρόμος έπρεπε να έχει ανθρώπους σε όλο το μήκος του. Προσεκτικοί υπολογισμοί για το πόσοι άνθρωποι χρειαζόνταν για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητοι. Κανένα κομμάτι του δρόμου δεν έπρεπε να μείνει άδειο. Τον καιρό εκείνο δεν υπήρχε Διαδίκτυο και δεν υπήρχαν ούτε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ούτε κινητά τηλέφωνα για να διαδοθούν οι

πληροφορίες. Μόνο η λαϊκή υποστήριξη ολόκληρων των εθνών μπορούσε να κάνει δυνατή τη διοργάνωση ενός τέτοιου γεγονότος. Τα εθνικιστικά μέτωπα κάθε χώρας είχαν παραρτήματα σε όλες σχεδόν τις πόλεις και κωμοπόλεις, καθώς και στους σημαντικότερους εργοδότες. Μόλις μαθεύτηκε το νέο για την Βαλτική Αλυσίδα, οι άνθρωποι αγκάλιασαν την ιδέα. Συγκεκριμένα τμήματα του δρόμου ανατέθηκαν σε συγκεκριμένες ομάδες. Ο κόσμος διοργάνωσε την μεταφορά του με λεωφορεία και άλλα μέσα μεταφοράς. Πολλές οικογένειες δεν διέθεταν ΙΧ αυτοκίνητο και χρειάστηκαν τη βοήθεια φίλων ή γειτόνων. Ο κόσμος έπρεπε να βρεθεί στα προκαθορισμένα σημεία τους τουλάχιστον 30 λεπτά πριν την ώρα που είχε προγραμματιστεί να δώσουν τα χέρια, δηλαδή στις 7 μμ. Το αποτέλεσμα απέκτησε μια σημασία που ξεπέρασε κάθε προσδοκία.

[Liana Eglite, Πρεσβεία Λετονίας, Ουάσινγκτον, ΗΠΑ, συμμετοχος στην Βαλτική Αλυσίδα:] Συμμετείχε κόσμος από όλα τα κοινωνικά στρώματα, όλη σχεδόν η Λετονία. Ηλικιωμένοι, νέοι, ακόμη και νεογέννητα που τα έφεραν οι γονείς τους, άλλοι ηλικιωμένοι που δεν μπορούσαν να περπατήσουν ή είχαν προβλήματα υγείας, όλοι έβαλαν τα δυνατά τους να πάνε, να συμμετάσχουν, να βρουν το μέρος στο οποίο υπήρχε ανάγκη γι αυτούς ώστε να μην σπάσει η αλυσίδα.

Η Βαλτική Αλυσίδα στάθηκε ένα θετικό, μη βίαιο παράδειγμα προς μίμηση για άλλες χώρες. Κατά τη διάρκεια της Βαλτικής Αλυσίδας, οι άνθρωποι κρατούσαν εθνικές σημαίες και τραγουδούσαν πατριωτικά τραγούδια που ήταν απαγορευμένα επί 50 χρόνια. Οι άνθρωποι συνειδητοποιούσαν ότι μπορούσαν να βρεθούν στο δικαστήριο για κάτι τέτοιο. Γνώριζαν επίσης ότι δεν είχαν καμία τύχη απέναντι στον πανίσχυρο σοβιετικό στρατό και ότι η μοναδική επιλογή τους ήταν η αλληλεγγύη και η ειρηνική διαμαρτυρία. Οι άνθρωποι που έλαβαν μέρος στην Βαλτική Αλυσίδα κρατούσαν κεριά δεμένα με μαύρη κορδέλα λόγω της 50^{ής} επετείου του μουσικού συμφώνου Μολότοφ - Ρίμπεντροπ, με τη μαύρη κορδέλα να συμβολίζει πένθος.

[μουσική] *Η Βαλτική ξυπνά, η Βαλτική ξυπνά
Λιθουανία, Λετονία και Εσθονία!*

[Aija Celma-Evans, Διευθύντρια, Λετονικό Σχολείο της Ουάσινγκτον, συμμετοχος στην Βαλτική Αλυσίδα:] Νοιώσαμε εκείνη τη στιγμή - ήταν νομίζω τέλεια ευτυχία, όπως όταν νιώθεις ότι όλοι αισθάνονται το ίδιο και είναι όλοι ενωμένοι. Ήταν υπέροχη αίσθηση.

[Uve Hodgins, Αντιπρόεδρος, Εθνική Ένωση Λετονικής Νεολαίας Καναδά , συμμετοχος στην Βαλτική Αλυσίδα:] Υπήρχε λοιπόν μία τεράστια αίσθηση υπερηφάνειας και υπήρχε και η αίσθηση ότι είμαστε πολύ τυχεροί που είμαστε παρόντες και γινόμαστε μάρτυρες μιας ιστορικής στιγμής. Αισθανθήκαμε τιμή, υπερηφάνεια και κάτι που είναι δύσκολο να αποδοθεί με λόγια.

Η Βαλτική Αλυσίδα έστρεψε την προσοχή όλου του κόσμου στους αγώνες των Βαλτικών λαών για ανεξαρτησία και απέσπασε παγκόσμια και καθολική δημοσιότητα. Τίτλοι εφημερίδων και δελτίων ειδήσεων σε ολόκληρο τον κόσμο αφιερώθηκαν στην εντυπωσιακή και σημαντική δράση των Βαλτικών χωρών. Ο Τύπος έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στο Σύμφωνο Μολότοφ - Ρίμπεντροπ και στις συνέπειές του για την Ανατολική Ευρώπη. Εκατοντάδες δημοσιογραφικά συνεργεία κινηματογράφησαν την Βαλτική Αλυσίδα και οι εικόνες τους μεταδόθηκαν από όλους τους σημαντικούς ειδησεογραφικούς σταθμούς του κόσμου. Το Βαλτικό πρόβλημα είχε γίνει πλέον κάτι παραπάνω από ένα απλό πολιτικό και διπλωματικό ζήτημα. Οι δυτικές κοινωνίες εκδήλωσαν την ευρεία υποστήριξή τους υπέρ των Βαλτικών εθνών. Διαδηλώσεις αλληλεγγύης προς τη Βαλτική Αλυσίδα πραγματοποιήθηκαν στο Βερολίνο, στη Βόννη, στη Μόσχα, στη Μελβούρνη, στη Στοκχόλμη, στο Τορόντο και σε άλλα μέρη του κόσμου. Μετά τις μαζικές διαδηλώσεις στη Βαλτική, παρόμοια κινήματα ξεπήδησαν σε ολόκληρη την πρώην Σοβιετική Ένωση, όπως στη Γεωργία, στην Ουκρανία και στη Μολδαβία.

Η Βαλτική Αλυσίδα υπήρξε κομμάτι ενός πλατύτερου κινήματος που οδήγησε τελικά στην ανεξαρτησία των Βαλτικών χωρών. Η Σοβιετική Ένωση δεν ήθελε να τιμωρήσει πολύ αυστηρά όσους συμμετείχαν στη Βαλτική αλυσίδα και στα εθνικιστικά κινήματα. Κι όμως γινόταν ολοένα και πιο φανερό ότι, εάν επιτρεπόταν η δράση αυτών των εθνικιστικών κινήματων μέχρι τη φυσική τους κατάληξη, τότε αυτή η κατάληξη θα ήταν καταστροφική για τη Σοβιετική Ένωση που θα κατέρρεε εντελώς εάν όλες οι Δημοκρατίες που την αποτελούσαν διεκδικούσαν την ανεξαρτησία τους. Τούτο ακριβώς συνέβη λίγα χρόνια μετά τη Βαλτική Αλυσίδα. Στις 11 Μαρτίου 1990, με 120 ψήφους υπέρ και καμία κατά, το Λιθουανικό Κοινοβούλιο ενέκρινε τον Νόμο του Ανώτατου Συμβουλίου περί αποκαταστάσεως της Λιθουανικής ανεξαρτησίας. Η Εσθονία και η Λετονία ακολούθησαν διακηρύσσοντας την ανεξαρτησία τους το 1990. Τα Βαλτικά έθνη είχαν επιτύχει κάτι που κανείς δεν τολμούσε να φανταστεί, να ελευθερωθούν με μόνη τη δύναμη των απλών ανθρώπων. Η ανεξαρτησία και των τριών Βαλτικών χωρών αναγνωρίστηκε από τις περισσότερες δυτικές χώρες μέχρι τα τέλη του 1991. Τον Ιανουάριο του 1992 η Σοβιετική Ένωση είχε πάψει να υπάρχει. Ο Ρωσικός στρατός άρχισε να αποχωρεί από τη Βαλτική. Οι Βαλτικές χώρες προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο NATO το 2004, ενισχύοντας έτσι τους δεσμούς τους με τη Δύση.

Η Βαλτική Αλυσίδα έχει καταγραφεί στον Παγκόσμιο Κατάλογο της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO «Μνήμη του Κόσμου». Η Βαλτική Αλυσίδα αναγνωρίζεται ως μία από τις 193 στον αριθμό στιγμές παγκόσμιας ιστορικής σημασίας.

Η Βαλτική Αλυσίδα έχει μεγάλη προσωπική σημασία για μένα. Η μαμά μου ήταν έφηβη τότε και στάθηκε στη γέφυρα στη Ρίγα μαζί με τη θεία μου και το ξαδερφάκι μου που ήταν ακόμη μωρό. Ο παππούς μου είχε έντονη δραστηριότητα από την αρχή των εθνικών κινήματων στη Λετονία. Παρά τις πιθανές συνέπειες, δεν αμφέβαλαν ούτε στιγμή ότι ήθελαν την ελευθερία της χώρας τους. Χωρίς τη Βαλτική Αλυσίδα, μπορεί να μην ήμουν εδώ σήμερα. Άλλες χώρες στο κόσμο κάνουν πολέμους αλλά η Βαλτική Αλυσίδα είναι ένα καλό παράδειγμα για το πως μπορεί να αλλάξει η τύχη μιας χώρας με ειρηνικό τρόπο.

Σχόλια Επιμελητή:

- Ο κόσμος δεν αγνοούσε τη σύναψη του Συμφώνου Μολότοφ - Ρίμπεντροπ - αυτό που είχε παραμείνει μυστικό ήταν ένα πρωτόκολλο προσαρτημένο σε αυτό. Το πρωτόκολλο αυτό διαμέριζε την Λετονία, την Εσθονία, τη Λιθουανία, τη Φινλανδία, την Πολωνία και τμήμα της Ρουμανίας σε Γερμανική και Σοβιετική σφαίρα επιρροής.
- Ο Παγκόσμιος Κατάλογος της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO «Μνήμη του Κόσμου» έχει μεγαλώσει με τις πολυάριθμες προσθήκες των τελευταίων ετών. Στα τέλη του 2015 περιελάμβανε συνολικά 348 έγγραφα και συλλογές εγγράφων.

Η Mona Eltahawy για τις «Επαναστάσεις στο Twitter»

Ερώτηση: Σε ποιο βαθμό βοήθησαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τις πρόσφατες επαναστάσεις;

Απάντηση: Αυτό που εγώ νομίζω ότι είναι ζωτικό για κάθε επανάσταση, είτε είναι στην αρχή, στη μέση ή στο τέλος της, είναι οι άνθρωποι, η συμμετοχή των ανθρώπων, το κατέβασμα στους δρόμους, η βούληση των ανθρώπων να ορθώσουν ανάστημα στα καθεστώτα, στους δικτάτορες και να πουν «εδώ είμαι και δεν ανέχομαι άλλη τυραννία». Μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σαν εργαλείο για να το πουν αυτό, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα μέσα σαν εργαλείο για να έρθουν σε επαφή με άλλους που λένε τα ίδια πράγματα αλλά, σε τελική ανάλυση, το πιο ζωτικό κομμάτι μιας επανάστασης είναι οι άνθρωποι και η συμμετοχή τους σε αυτές τις επαναστάσεις εκεί έξω, στον πραγματικό κόσμο.

Ερώτηση: Ποια ήταν η συνεισφορά του Twitter στην Αιγυπτιακή Επανάσταση;

Απάντηση: Νομίζω ότι στην περίπτωση της Αιγύπτου, το Twitter ήταν μάλλον ένα εργαλείο που τους συνέδεε με τον έξω κόσμο. Λέω λοιπόν ότι είχε να κάνει περισσότερο με την επικοινωνία παρά με την οργάνωση από μέσα. Το Twitter ήταν ένας από τους τρόπους για να οργανωθούν αλλά νομίζω ότι υπήρξαν πολλοί άλλοι τρόποι, πολύ πιο αποτελεσματικοί στη πράξη στην Αίγυπτο. Τα SMS ήταν μάλλον πολύ πιο αποτελεσματικά από το Twitter γιατί πολύ περισσότεροι άνθρωποι έχουν κινητά τηλέφωνα και τη δυνατότητα να στείλουν μηνύματα από το να μπουν στο Twitter. Δεν έχει όλος ο κόσμος στην Αίγυπτο Twitter, ούτε έχει όλος ο κόσμος πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Νομίζω λοιπόν ότι μερικούς τους βοήθησε το Twitter να συνδεθούν αλλά συνολικά, αν δούμε λίγο αποστασιοποιημένα το ρόλο του Twitter στην επανάσταση, θα δούμε ότι ήταν περισσότερο ένας τρόπος επικοινωνίας με τον έξω κόσμο και βασικά, ήταν ένα παράθυρο με θέα στην Αιγυπτιακή Επανάσταση για τον έξω κόσμο.

Ερώτηση: Το ότι ο Μουμπάρακ έκλεισε το Διαδίκτυο βοήθησε ή έβλαψε την επανάσταση;

Απάντηση: Το επιχείρημα μου για τον Μουμπάρακ που έκλεισε το Διαδίκτυο δείχνει ότι το Διαδίκτυο δεν ήταν απολύτως απαραίτητο στην επανάσταση. Το Ίντερνετ ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η ικανότητα των ανθρώπων να τα χρησιμοποιούν ήταν ένα μόνο από τα πολλά εργαλεία που χρησιμοποίησαν για να κατεβούν στους δρόμους και για να παροτρύνουν και να εμπνεύσουν άλλους Αιγύπτιους να τους ακολουθήσουν. Το αξιοσημείωτο είναι ακριβώς ότι το κλείσιμο του Ίντερνετ σε καμία περίπτωση δεν σταμάτησε την επανάσταση. Αν μη τι άλλο, αύξησε τον αριθμό όσων βρίσκονταν στους δρόμους γιατί πολλοί κάθονταν σπίτι και έπαιρναν πληροφορίες από το Ίντερνετ αλλά μετά άρχισαν να κατεβαίνουν οι ίδιοι στους δρόμους και να συμμετέχουν στην επανάσταση. Νομίζω ότι η επανάσταση στην Αίγυπτο συνεχίζεται. Η επανάσταση δεν τέλειωσε και άρα δεν μιλάω ποτέ γι αυτήν σε παρελθοντικό χρόνο, ή τουλάχιστον προσπαθώ να μην μιλώ γι αυτήν σε παρελθοντικό χρόνο. Η επανάσταση συνεχίζεται αλλά η ανατροπή του Μουμπάρακ θα είχε συμβεί ούτως ή άλλως, είτε είχε κλείσει το Ίντερνετ είτε όχι, διότι η δυναμική της μεγάλωνε μέρα με τη μέρα και διότι υπήρχαν αρκετές πόλεις και αρκετοί άνθρωποι που συμμετείχαν στην Αιγυπτιακή επανάσταση. Οι εκτιμήσεις μιλούν νομίζω για 15 ή για 20 εκατομμύρια ανθρώπους. Θα είχε συμβεί δηλαδή έτσι κι αλλιώς. Ίσως να συνέβη και πιο γρήγορα επειδή το έκλεισε; Ποιος ξέρει. Σε 18 μέρες πάντως τον είχαμε υποχρεώσει να παραιτηθεί.

Ερώτηση: Μήπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έκαναν το μήνυμα να βγάζει λιγότερο νόημα;

Απάντηση: Από μια άποψη μπορεί, γιατί δεν έχουν όλοι πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δεν μπορούν όλοι να τα χρησιμοποιήσουν και δεν μπορούν όλοι να τα διαβάσουν ή να μπουν σε αυτά. Στην ομιλία μου έδωσα παραδείγματα για το πως οι κασέτες ήταν εργαλεία που χρησιμοποίησε ο Αγιατολάχ Χομεϊνί για να στέλνει το μήνυμά του στην Τεχεράνη πριν γυρίσει από την παρισινή εξορία του για να λάβει μέρος στην επανάσταση, για το πως το φαξ χρησιμοποιήθηκε

στα γεγονότα της Τιενανμέν, για το πως η τυπογραφία χρησιμοποιήθηκε τον καιρό της μεταρρύθμισης του Λουθήρου. Όλα αυτά είναι εργαλεία που βοήθησαν να γίνει κάτι πολύ μεγάλο. Ποτέ όμως δεν αποκαλέσαμε αυτά τα γεγονότα «μεταρρύθμιση της τυπογραφίας», ή «επανάσταση του κασετοφώνου», ή «επανάσταση του φαξ». Σε τελική ανάλυση, το μήνυμά σου πρέπει να φτάσει στους ανθρώπους και μετά αυτοί πρέπει να κατεβούν στους δρόμους και να πουν «να οι αλλαγές που θέλουμε». Αυτό είναι το πρώτο μάθημα στην επανάσταση, δεν έχει άλλο.

Ερώτηση: Τι μπορούν να κάνουν τα στελέχη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για να διευκολύνουν περαιτέρω τις επαναστάσεις;

Απάντηση: Εάν ο Mark Zuckerberg, το Facebook, η Google, η Yahoo, όλες αυτές οι εταιρείες και όσοι τις διοικούν νοιάζονταν για τις επαναστάσεις, τότε θα έπρεπε, πιστεύω, να ακούσουν προσεκτικότερα τους ακτιβιστές που θα επεσήμαναν ή θα προσπαθούσαν τουλάχιστον να επισημάνουν όλους αυτούς τους τρόπους με τους οποίους οι ακτιβιστές εκεί έξω, συχνά σε πολύ επικίνδυνες περιοχές και σε χώρες όπου απειλείται η ζωή τους, προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν τα μέσα δικτύωσης ανώνυμα για να φέρουν στο φως της δημοσιότητας την βία της αστυνομίας. Έχουν υπάρξει περιπτώσεις, όπως αυτή του Wael Abbas, ακτιβιστή στην Αίγυπτο. Έκλεισαν τον λογαριασμό του στο YouTube γιατί ήταν γεμάτος βίντεο με αστυνομική βία... Και τι είπε η Yahoo; Παραβιάζετε τους κανόνες μας και ανεβάζετε βίαιο περιεχόμενο. Αυτό όμως δεν ήταν βίαιο περιεχόμενο για πλάκα· δεν ήταν ταινία τρόμου. Αυτά τα βίντεο έκαναν μια δουλειά, αποκάλυπταν τη βία της αστυνομίας. Στο Facebook μετά, η σελίδα του Facebook "Είμαστε όλοι Khaled Said" που ήταν ένας από τους καταλύτες για να ανοίξει ο δρόμος για την επανάσταση στην Αίγυπτο, είχε επίσης απειληθεί με κλείσιμο γιατί ο άνθρωπος που την ξεκίνησε, ο οποίος ξέρουμε τώρα ότι ήταν ο Wael Ghonim, στέλεχος της Google, την είχε ξεκινήσει τότε ανώνυμα και το Facebook απείλησε να την κλείσει γιατί δεν μπορείς να ανεβάζεις σελίδες ανώνυμα. Νομίζω λοιπόν ότι όλοι αυτά τα μεγαλοστελέχη που δεν νοιάζονται για τις επαναστάσεις (για τις εταιρείες τους νοιάζονται και για το πως να βγάλουν λεφτά) πρέπει να καταλάβουν ότι οι άνθρωποι χρησιμοποιούν τα εργαλεία τους, Facebook και Google και Yahoo, για να βοηθηθούν σε τόπους με πολλούς περιορισμούς. Πρέπει, πιστεύω, να ακούνε πιο προσεκτικά τους ακτιβιστές σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους μπορούν, λόγω εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και μόνο, να βοηθήσουν πρακτικά αυτούς τους ακτιβιστές και να σώσουν ακόμη και ζωές μερικές φορές.

Τι είναι η WikiLeaks? Ο ιδρυτής της, Julian Assange, εξηγεί τα πάντα

Την πενταετία που μας πέρασε, η WikiLeaks έφερε στο φως εκατομμύρια μυστικά που οι κυβερνήσεις και οι πολυεθνικές θέλουν να σας κρύψουν. Ο κατάλογος των αποκαλύψεων είναι μακρύς. Περιλαμβάνει τους θανάτους εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων στο Ιράκ, διαφθορά και βασανιστήρια σε πολλά καθεστώτα της Μέσης Ανατολής, την απόρριψη τοξικών αποβλήτων στην Αφρική και άλλες περιβαλλοντικές καταστροφές, καταχρηστικές πρακτικές από τις μεγαλύτερες τράπεζες του κόσμου, την τρομερή πραγματικότητα των αποσπασμάτων δολοφονίας στο Αφγανιστάν και αλλού.

Όλη αυτή τη περίοδο, έχουμε υποστεί επιθέσεις από στρατιωτικούς φορείς και από υπηρεσίες πληροφοριών, μηνύσεις, φυλακίσεις, κυβερνοπόλεμο και εκκλήσεις από υψηλά ιστάμενους για τη δολοφονία μας.

Τώρα όμως αντιμετωπίζουμε τη μεγαλύτερη απειλή, έναν πολιτικά υποκινούμενο αποκλεισμό του οποίου ηγούνται οι VISA, Mastercard, PayPal, Western Union και Bank of America. Ο αποκλεισμός αυτός μας έχει αφήσει με μόλις 5% από τους οικονομικούς πόρους που μας κρατούνε ζωντανούς. Ο αποκλεισμός έχει κατορθώσει να εξαφανίσει το 95% της υποστήριξής σας. Η WikiLeaks στηρίζεται καθ'ολοκληρία στο κοινό. Όλα όσα κάνουμε εξαρτώνται από εσάς. Αυτές οι πολιτικοποιημένες εταιρείες όμως πιστεύουν ότι έχουν το δικαίωμα να σας σταματήσουν από το να ψηφίζετε με τα πορτοφόλια σας. Θέλουν να σας σταματήσουν από το να στηρίζετε τον σκοπό στον οποίο πιστεύετε.

Το δίκτυό μας είναι ισχυρότερο από ποτέ. Χιλιάδες αποκαλύψεις περιμένουν να βγουν στο φως. Το έργο της WikiLeaks απαιτεί πολλούς πόρους. Δεν μπορούμε να αφήσουμε αυτές τις τράπεζες να ελέγξουν τις ζωές μας. Για τον λόγο αυτό αποφασίσαμε να αφιερώσουμε όλες μας τις προσπάθειες στον αγώνα εναντίον αυτών των διεφθαρμένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ελάτε μαζί μας.

Θεματική Ενότητα: Η δύναμη της επικοινωνίας - Τεχνολογία της πληροφορίας

Κεφάλαιο Εργασίας 3: Οι τεχνολογίες ως εργαλεία χειραγώγησης και ελέγχου

Στην κορεσμένη από την κυριαρχία των μέσων ενημέρωσης εποχή μας, ο όγκος και μόνο των πληροφοριών με τις οποίες βομβαρδιζόμαστε μπορεί, κάποιες φορές, να φαίνεται αβάστακτος. Οι ροές των ειδήσεων, οι αναρτήσεις στα ιστολόγια και οι συνεχείς ενημερώσεις δημιουργούν από κοινού έναν αδιάκοπο βόμβο πολυλογίας, με χιλιάδες φωνές και γνώμες να αντιπαλεύουν μεταξύ τους για να αποσπάσουν την προσοχή σας. Ποιους πρέπει να ακούμε; Ποιους πρέπει να εμπιστευόμαστε; Μπορούμε να τους εμπιστευτούμε; Τι επιδιώκουν; Είναι όλες κρίσιμες ερωτήσεις που πρέπει να θέτουμε σε τούτη την ταχύτατα εξελισσόμενη εποχή της πληροφορίας στην οποία ζούμε, μια εποχή που συχνά υποβιβάζει σύνθετες πληροφορίες στο επίπεδο απλών συνθημάτων. Η ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων που μας επιτρέπουν να αποκωδικοποιούμε τι ακούμε και ποιος μας το λέει είναι υψίστης σημασίας τόσο για την παρούσα γενιά όσο και για τις μελλοντικές.

Σημείωση: Αυτή η ενότητα περιέχει συνδέσμους προς ιστότοπους όπως το YouTube. Το περιεχόμενο των εξωτερικών ιστοτόπων υπόκειται σε αλλαγές και πρέπει να ελέγχεται ώστε να διασφαλίζεται η καταλληλότητά του για τους μαθητές.

Μαθησιακοί στόχοι του κεφαλαίου

Οι μαθητές σας θα είναι σε θέση

- να εκτιμήσουν την σημαντική επίδραση που έχουν στην κοινωνία τα μηνύματα που αποστέλλονται με πολυμέσα
- να κρίνουν κατά πόσο η ενημέρωση που λαμβάνουν είναι αντικειμενική ή προκατειλημμένη
- να συνειδητοποιήσουν ότι η προπαγάνδα μπορεί να οδηγήσει στη δολοφονία και στη γενοκτονία

Συνοδευτικό υλικό

Πηγή 7 Πίνακας Τεχνολογιών της Πληροφορίας

Πηγή 8 Προπαγανδιστικές εικόνες

Πηγή 9 « Αυτοπροσωπογραφία με Ιδέα» του Juraj Melis

Πηγή 10 Λογοκρισία

Δραστηριότητα τάξης 1: Πως περνά το μήνυμα

Πηγή: © Shutterstock

Το Διαδίκτυο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, οι εφημερίδες, οι αφίσες, τα πανό είναι όλα τους επικοινωνιακά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την διάδοση μηνυμάτων και απόψεων. Όλες αυτές οι πηγές ενημέρωσης αντιστοιχούν σε διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας και μπορούν να αξιοποιηθούν για να απευθυνθεί κανείς σε πολύ διαφορετικά ακροατήρια. Ως μέσα επικοινωνίας έχουν βεβαίως τα ισχυρά και τα ασθενή σημεία τους. Για να βάλετε τους μαθητές σας να αναλογιστούν σχετικά με τις διαφορετικές μεθόδους αποστολής μηνυμάτων μέσω πολυμέσων, χωρίστε τους σε έξι ομάδες και μοιράστε τους την πηγή 7. Αναθέστε σε κάθε ομάδα μία «κατηγορία» μέσω ενημέρωσης, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα. Ζητήστε τους στη συνέχεια να σκεφτούν μία ιδέα για ένα μήνυμα ή μια εκδήλωση που θέλουν να προωθήσουν, κάνοντας χρήση του τεχνολογικού μέσου που τους ανατέθηκε. Παρακινήστε τους να σκεφτούν σε ποιον θέλουν να «πουλήσουν» την ιδέα τους, δηλαδή ποιο είναι το ακροατήριό τους. Ζητήστε τους επίσης να εξετάσουν τις δυνάμεις και τις αδυναμίες του τεχνολογικού τους μέσου σε περίπτωση που θελήσουν να περάσουν το μήνυμα σε ένα ευρύτερο κοινό. Κάθε ομάδα ακούει τις επιλογές των υπολοίπων ομάδων και αξιολογούν όλες μαζί το πόσο καλά περνάει το μήνυμά της ή την ιδέα της η κάθε ομάδα.

Δραστηριότητα σε ομάδες 1: Χειραγώγηση της κοινής γνώμης

Ένα πανίσχυρο εργαλείο στην ανασυγκρότηση του ατόμου, της ιδεολογίας του, του τρόπου ζωής του, της οικονομικής του δραστηριότητας. Η πρόταση αυτή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για οποιαδήποτε σύγχρονη μορφή επικοινωνίας αλλά διατυπώθηκε το 1931 από το Κομμουνιστικό Κόμμα της Σοβιετικής Ένωσης σε σχέση με τη δύναμη που είχαν οι μαζικά παραγόμενες αφίσες να επηρεάζουν την κοινή γνώμη. Παρομοίως, ο Γιόζεφ Γκαίμπελς, Υπουργός Προπαγάνδας στη Ναζιστική Γερμανία, δήλωσε, σε σχέση με την ικανότητα του ραδιοφώνου, του κινηματογράφου και της τέχνης να αιχμαλωτίζουν την προσοχή των ανθρώπων, ότι ουσιαστικός σκοπός της προπαγάνδας είναι η στρατολόγηση των ανθρώπων υπέρ μιας ιδέας με τρόπο τόσο ειλικρινή, τόσο εμψυχωτικό, ούτως ώστε να καταλήγουν να υποτάσσονται σε τέτοιο βαθμό σε αυτήν και να μην μπορούν πλέον να αποδράσουν.

Για να διερευνήσετε την δύναμη της προπαγάνδας, χωρίστε τη τάξη σας σε δύο χονδρικά ισοδύναμες ομάδες και μοιράστε τους την Πηγή 8. Οι εικόνες αυτές χρησιμοποιήθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη, σε διαφορετικές περιόδους, και είχαν στόχο να χειραγωγήσουν τα

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ακροατήρια ώστε να αποδεχθούν ως αληθινά τα λανθάνοντα μηνύματα που εμπεριείχαν οι εικόνες. Ρωτήστε τους μαθητές σας τα εξής:

- Ποιο είναι το κεντρικό μήνυμα κάθε εικόνας;
- Ποιες μέθοδοι χρησιμοποιούνται σε οπτικό επίπεδο προκειμένου να περάσει αποτελεσματικά το μήνυμα της εικόνας;
- Με ποιο τρόπο χρησιμοποιείται η γλωσσική διατύπωση προκειμένου να αποσπάσει την προσοχή του κοινού και να το κάνει να αισθανθεί με ορισμένο τρόπο;

Ως άσκηση εμπέδωσης, δείτε το βίντεο κλιπ με τίτλο «Ο Αιώνιος Εβραίος», ταινία αντισημιτικής προπαγάνδας την οποία γύρισαν οι Ναζί στη δεκαετία του 1940. Υποτίθεται ότι επρόκειτο για ντοκιμαντέρ αλλά στην πραγματικότητα η ταινία ήταν εσκεμμένη απόπειρα εξευτελισμού των Εβραίων και υποβιβασμού τους σε επίπεδο υπανθρώπων στα μάτια των Γερμανών πολιτών. Οι Ναζί παραδέχονταν ότι ο κινηματογράφος αποτελούσε το τέλειο μέσο διαμεσολάβησης τέτοιας προπαγάνδας μίσους.

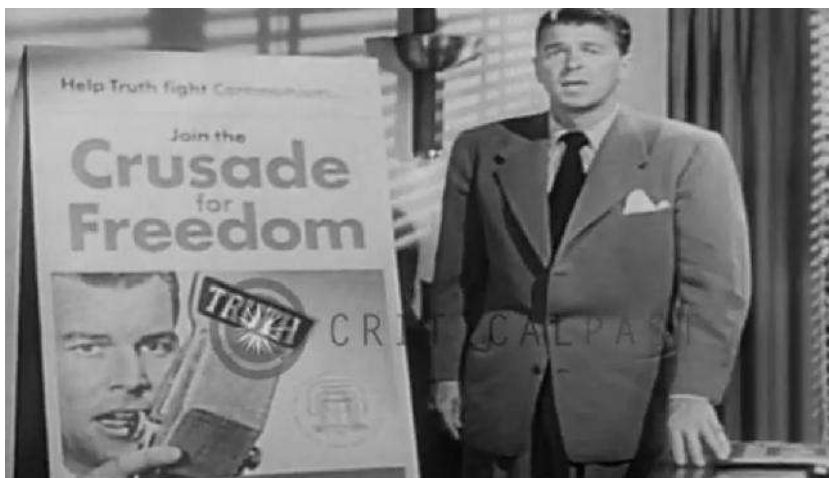

https://www.youtube.com/watch?t=57&v=QnirFkCuY_s

- Πως αντέδρασαν οι μαθητές σας στην ταινία;
- Συζητήστε μαζί τους με ποιο τρόπο χρησιμοποίησαν οι Ναζί εικόνες αρουραίων για να τους εξομοιώσουν με τους Εβραίους. Καταλαβαίνουν τις επιπτώσεις μιας τέτοιας παρομοίωσης στην προσπάθεια να θεωρηθούν υπάνθρωποι οι Εβραίοι;
- Μπορούν οι μαθητές σας να σκεφτούν άλλα, σύγχρονα παραδείγματα, ενδεχομένως από τη χώρα σας, στα οποία συγκρίνονται ομάδες ανθρώπων με ζώα; Ποιες είναι οι επιπτώσεις από τέτοιες πράξεις υποβάθμισης ανθρώπων;

Δραστηριότητα τάξης 2: Επηρεασμός της κοινής γνώμης στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση

<https://www.youtube.com/watch?v=DIRCispGota&spfreload=10>

Πηγή: *CriticalPast.com*

Το 1950, στο απόγειο του Ψυχρού Πολέμου, ένας αμερικανικός ραδιοφωνικός σταθμός ονομαζόμενος Radio Free Europe («Ράδιο Ελεύθερη Ευρώπη») ξεκίνησε να εκπέμπει στην υπό κομμουνιστικό έλεγχο Ανατολική Ευρώπη από τη Δυτική Γερμανία. Χρηματοδοτούμενος από την Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών (Central Intelligence Agency, CIA) των ΗΠΑ, είχε ως αποστολή του την υπονόμηση του κομμουνισμού. Ο σταθμός εξασφάλιζε με τις εκπομπές του μία σταθερή ροή πολιτικών, οικονομικών και πολιτιστικών ειδήσεων από τη Δύση προς τους λαούς της Ανατολικής Ευρώπης, αποτελώντας τον μοναδικό τους δίαυλο παρόμοιας ενημέρωσης.

Η Σοβιετική Ένωση από τη μεριά της χρησιμοποίησε πολλά κανάλια επικοινωνίας για την μετάδοση της δικής της προπαγάνδας σε ακροατήρια εσωτερικού και εξωτερικού. Το βίντεο που ακολουθεί είχε τίτλο «Η φωνή κάποιου άλλου», απευθυνόταν σε παιδιά και περνούσε ένα υπόγειο μήνυμα σχετικά με τους κινδύνους της Δύσης. Η πλοκή περιστρέφεται γύρω από μία αντιπαθητική καρακάξα που γύρισε από το εξωτερικό νομίζοντας ότι είναι καλύτερη από τους άλλους. Την καρακάξα βάζουν στη θέση της τα υπόλοιπα πουλιά που ζουν μονοιασμένα στο δάσος.

<https://www.youtube.com/watch?v=NXy2DD8Y8D8>

Πηγή: *WarWorldMovies, YouTube*

Αφού δείτε τις ταινίες με τη τάξη σας, συζητήστε με ποιους τρόπους πληροφορούμαστε εμμέσως από τα μηνύματα για τα διακυβεύματα του Ψυχρού Πολέμου. Επικεντρώστε στο πως εκδηλωνόταν η ψύχωση της μιας πλευράς για την άλλη και πως ήταν ανά πάσα στιγμή έτοιμες και οι δύο πλευρές να επικεντρωθούν στα σφάλματα και στις αποτυχίες της άλλης.

Ως άσκηση εμπέδωσης, μοιράστε την πηγή 9 στην τάξη, αυτήν που περιέχει την φωτογραφία με τον τίτλο «Αυτοπροσωπογραφία με Ιδέα» του Juraj Melis (1942-). Με τη φωτογραφία αυτή, την οποία τράβηξε στην Τσεχοσλοβακία το 1980, ο Melis προβαίνει σε μια τολμηρή και έξυπνη χρήση της τέχνης για να δείξει την προσπάθεια των ολοκληρωτικών καθεστώτων να κυριαρχήσουν στις σκέψεις των ανθρώπων αλλά, ταυτόχρονα, το πως οι σκέψεις και οι ιδέες ενός ανθρώπου μπορούν τελικά να τον οδηγήσουν στην ελευθερία. Αντλώντας έμπνευση από τον Melis, ζητήστε από τους μαθητές σας να δημιουργήσουν τα δικά τους φωτομοντάζ με θέμα την ελευθερία της σκέψης και της έκφρασης.

Δραστηριότητα τάξης 3: Λογοκρισία της συζήτησης

Turkish president takes to Twitter to criticise ban on social media site

http://www.dailymotion.com/video/x1iqmge_turkish-president-takes-to-twitter-to-criticise-ban-on-social-media-site_news

Πηγή: Euronews

Το 2014, ο Πρόεδρος της Τουρκίας Αμπντουλάχ Γκιουλ άσκησε κριτική εναντίον του Πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν διότι επεχείρησε να απαγορεύσει ορισμένους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook και το Twitter, επισύροντας τεράστια κατακραυγή από Τούρκους πολίτες και από εξωτερικούς παρατηρητές. Ο Ερντογάν υποστήριξε ότι ο κόσμος χρησιμοποιούσε το Διαδίκτυο για να υπονομεύσει τη κυβέρνησή του και τον ίδιο μέσω αναρτήσεων ψευδών ειδήσεων, ενώ οι αντίπαλοί του αντέτειναν ότι κρατούσαν την Τουρκική κοινωνία ενήμερη σχετικά με την κακή του διακυβέρνηση.

Δείτε το βίντεο με την τάξη σας και συζητήστε τα εξής:

- Πως μπορούν οι πολιτικοί να χρησιμοποιήσουν το Διαδίκτυο και τους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης προς όφελός τους;
- Με ποιο τρόπο θα μπορούσε το Διαδίκτυο να υποχρεώνει τους πολιτικούς να λογοδοτούν εξασφαλίζοντας ότι οι πράξεις τους υπόκεινται στον έλεγχο της κοινής γνώμης;
- Υπάρχει περίπτωση κατά την οποία θα μπορούσε να επιτραπεί στους πολιτικούς να

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

λογοκρίνουν πληροφορίες που βρίσκονται στη δημόσια σφαίρα;

Σε αντιπαράθεση με το εν λόγω σύγχρονο παράδειγμα, μοιράστε την πηγή 10 στους φοιτητές σας για να δουν δύο ιστορικά παραδείγματα κρατικής λογοκρισίας στην πράξη, τόσο σε δημοκρατικό όσο και σε ολοκληρωτικό πλαίσιο. Στην πηγή απεικονίζονται η λογοκρισία των εφημερίδων από τη Γαλλική κυβέρνηση κατά τη διάρκεια του Πολέμου της Ανεξαρτησίας της Αλγερίας (1954-1962) και η λογοκρισία της αλληλογραφίας των πολιτών από την κομμουνιστική Πολωνική κυβέρνηση στη δεκαετία του 80.

ΠΗΓΗ 7

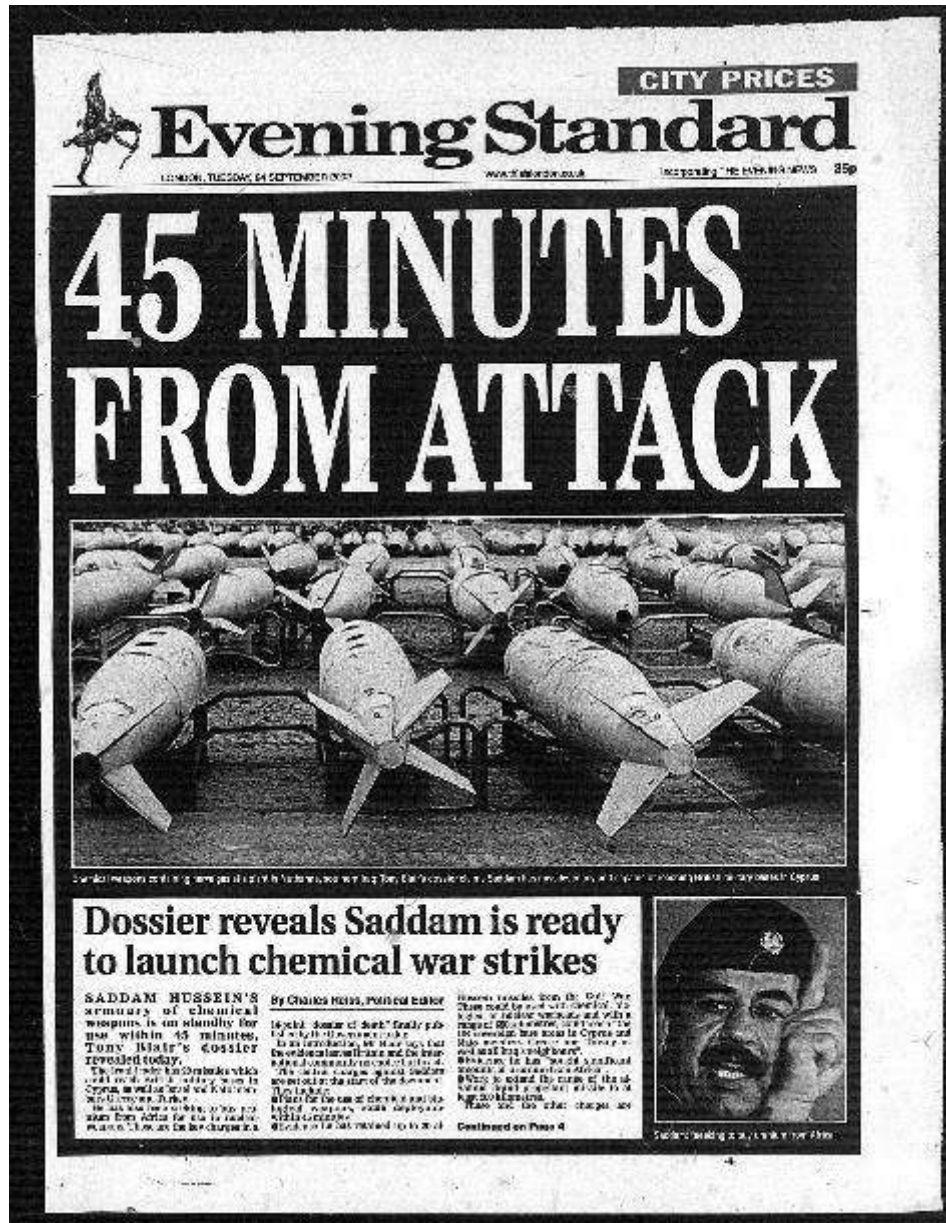
Τεχνολογία	Ποιο είναι το μήνυμα ή η δραστηριότητά σας;	Ισχυρά σημεία επικοινωνίας	Ασθενή σημεία επικοινωνίας	Αξιολόγηση 1-5 1 η χαμηλότερη και 5 η υψηλότερη
 <p>Facebook</p>				
 <p>Twitter</p>				
 <p>YouTube</p>				

Τεχνολογία	Ποιο είναι το μήνυμα ή το γεγονός σας;	Ισχυρά σημεία επικοινωνίας	Ασθενή σημεία επικοινωνίας	Αξιολόγηση 1-5 1 η χαμηλότερη και 5 η υψηλότερη
 <p data-bbox="181 608 387 647">Τηλεόραση</p>				
 <p data-bbox="181 959 387 999">Ραδιόφωνο</p>				
 <p data-bbox="181 1358 387 1398">Εφημερίδες</p>				

Ναζιστικό σχολικό βιβλίο του 1933 με τίτλο «Παιδιά, τι γνωρίζετε για τον Φύρερ;»

Πηγή: [History Help](#)

Άρθρο εφημερίδας που τάσσεται υπέρ της επίθεσης εναντίον του Ιράκ το 2002 με αιτιολογικό την υποτιθέμενη ύπαρξη όπλων μαζικής καταστροφής

Πηγή: *Evening Standard*

Σοβιετική προπαγανδιστική αφίσα του 1951 με λεζάντα «Θέλεις να μου μοιάσεις; - Αθλήσου!»
Οι Σοβιετικοί χρησιμοποιούσαν συχνά εικόνες γυμναστικής και σωματικής ρώμης για να
διαφημίσουν την ανωτερότητά τους έναντι της Δύσης.

Πηγή: © Public domain

Το ακροδεξιό ιταλικό πολιτικό κόμμα «Λέγκα του Βορρά» χρησιμοποιεί την εικόνα ενός Ινδιάνου για την προεκλογική του εκστρατεία το 2009. Το μήνυμα έχει ως εξής: «Δεν μπόρεσαν να ελέγξουν τη μετανάστευση. Τώρα ζούνε σε καταυλισμούς. Σκεφτείτε το!»

Πηγή: Lega Nord

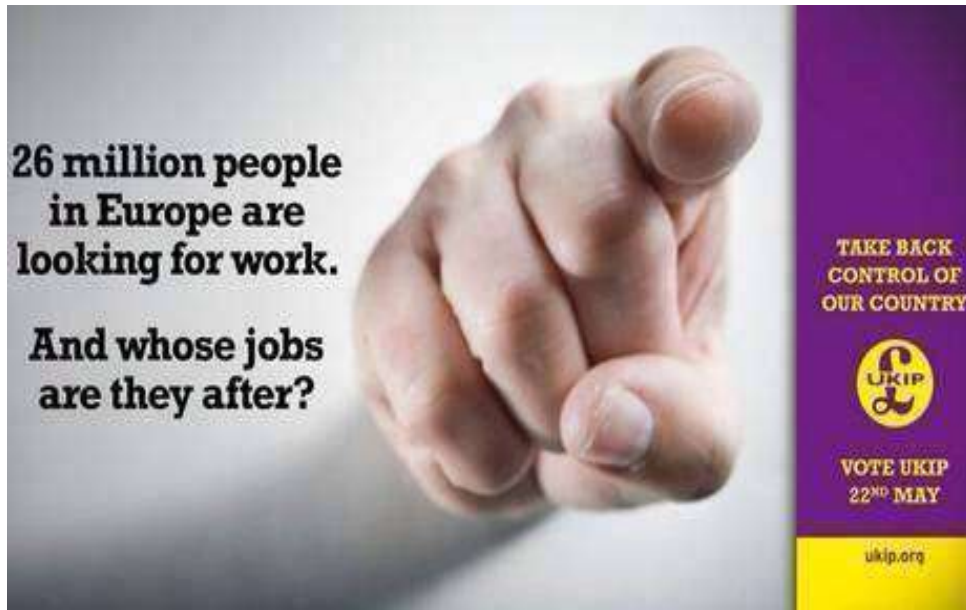

Αφίσα που απεικονίζει τον Σοβιετικό ηγέτη Ιωσήφ Στάλιν (1878-1953) με ένα παιδάκι στα χέρια του.
Το μήνυμα έχει ως εξής: «Η στοργή του Στάλιν φωτίζει το μέλλον των παιδιών μας».

Πηγή: Wyborcza.pl/Ale Historia

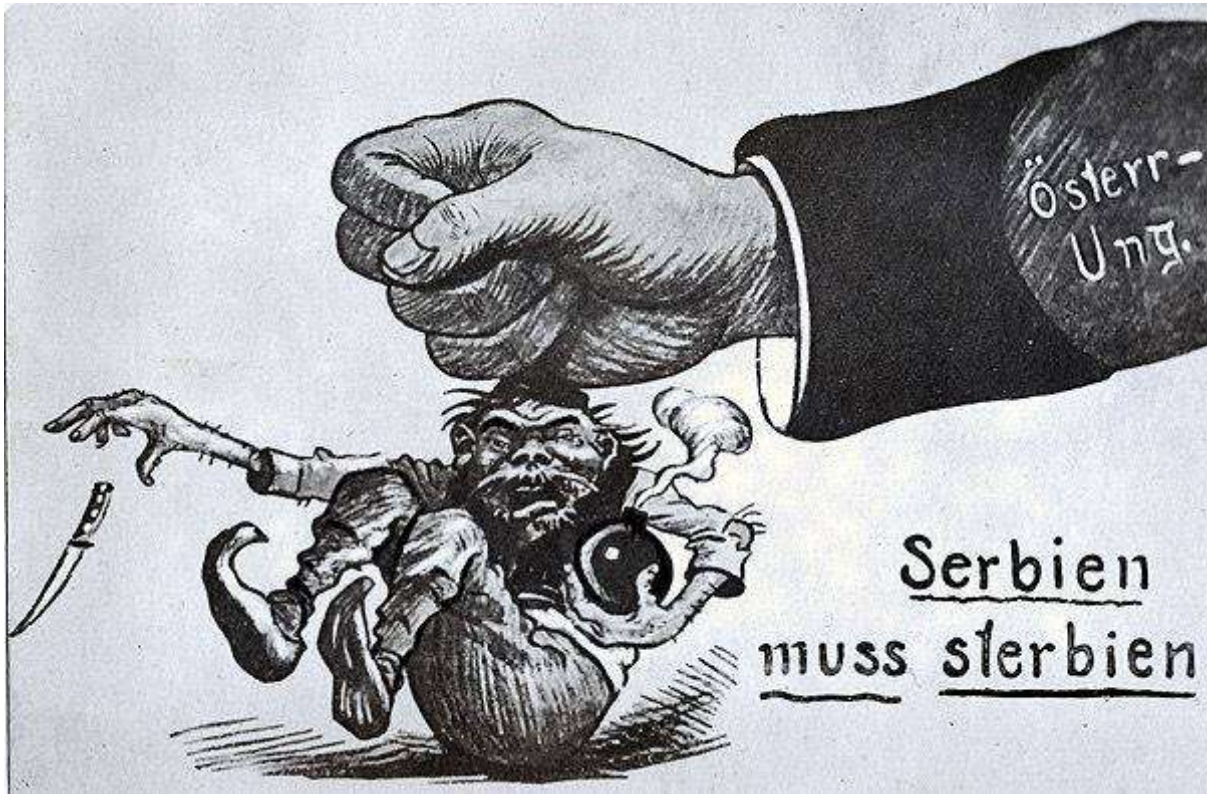

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Εκλογική αφίσα του Βρετανικού ακροδεξιού πολιτικού κόμματος UKIP με το εξής μήνυμα: «26 εκατομμύρια άνθρωποι στην Ευρώπη ψάχνουν για δουλειά. Μάντεψε ποιων είναι οι δουλειές που κυνηγούν.»

Πηγή: UKIP

Προπαγανδιστική καρτ-ποστάλ από το 1914 με το εξής μήνυμα: «Η Σερβία πρέπει να πεθάνει»

Πηγή: *Wien Museum*

ΠΗΓΗ 9

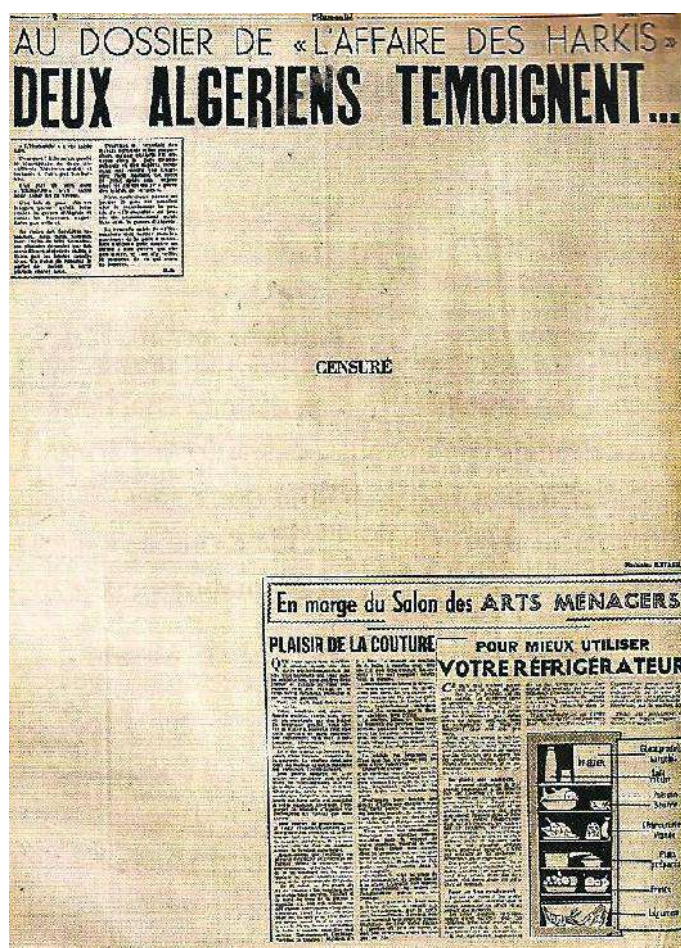
« Αυτοπροσωπογραφία με Ιδέα» του καλλιτέχνη Juraj Melis (γεννήθηκε το 1942)
Πηγή: Συλλογή *First Slovak Investment Group*, Μπρατισλάβα, Σλοβακία

ΠΗΓΗ 10

Η Αλγερία υπήρξε αποικία της Γαλλίας από το 1830 και χρειάστηκε ένας βάρβαρος και αιματοβαμμένος πόλεμος από το 1954 ως το 1962 για να κερδίσει την ανεξαρτησία της. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, δόθηκαν στη Γαλλική κυβέρνηση ειδικές εξουσίες που της επέτρεπαν τη λογοκρισία κάθε μέσου έκφρασης γνώμης. Οι εφημερίδες αποτελούσαν σημαντικότερη πηγή πληροφόρησης την εποχή εκείνη. Ορισμένες εφημερίδες που είχαν ταχθεί ανοικτά κατά της αποικιοκρατίας αποτέλεσαν προσφιλή στόχο των Γάλλων λογοκριτών. Η παρακάτω σελίδα είναι από τη γαλλική ημερήσια εφημερίδα *L'Humanité*, επίσημο όργανο του Κομμουνιστικού Κόμματος Γαλλίας την εποχή εκείνη και με υψηλή κυκλοφορία τη δεκαετία του 50. Η σελίδα αυτή είναι από την έκδοση της 7ης Μαρτίου 1961: Κάτω από τον τίτλο «Η μαρτυρία δύο Αλγερινών...» εμφανίζονται μόνο άδειες στήλες με τη λέξη «ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ». Το άρθρο της δημοσιογράφου Madeleine Riffaud περιέγραφε τα βασανιστήρια στα οποία υποβλήθηκαν Αλγερινοί μετανάστες στο Παρίσι από άνδρες των Ειδικών Δυνάμεων.

Ερώτηση: Για ποιο λόγο νομίζετε ότι η εφημερίδα άφησε λευκό τον χώρο ενός τέτοιου σημαντικού ειδησεογραφικού άρθρου;

Πηγή: [L'Humanité](#)

Αυτή η επιστολή από το 1982 μας δείχνει πως λογόκριναν οι κομμουνιστικές αρχές της Πολωνίας την αλληλογραφία των πολιτών.

Ερώτηση: Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι θεωρούσαν οι κομμουνιστικές αρχές ότι ήταν προς το συμφέρον τους να λογοκρίνουν τον πολωνικό λαό;

Πηγή: *Ośrodek Karta / Ίδρυμα Karta, Βαρσοβία, Πολωνία*

Σταυροφορία για την Ελευθερία: «ο Ρόναλντ Ρήγκαν ομιλεί για το πως το Ράδιο Ελεύθερη Ευρώπη διαπέρασε το Σιδηρούν Παραπέτασμα και απευθύνει έκκληση... »

Ονομάζομαι Ρόναλντ Ρήγκαν. Δεκαέξι εκατομμύρια Αμερικανοί συνεισέφεραν πέρσι στην Σταυροφορία για την Ελευθερία για να γίνει πραγματικότητα ο Κώδωνας της Ελευθερίας του Κόσμου, σύμβολο ελπίδας και ελευθερίας για τους υπόδουλους στον κομμουνισμό λαούς της Ανατολικής Ευρώπης, και για να κατασκευαστεί τούτος ο πανίσχυρος αναμεταδότης ισχύος 135.000 Watt για το Ράδιο Ελεύθερη Ευρώπη στην Δυτική Γερμανία. Τούτος ο ραδιοφωνικός σταθμός διαπερνά καθημερινά το Σιδηρούν Παραπέτασμα με όπλο την αλήθεια, απαντά στα ψέματα του Κρεμλίνου και στέλνει μήνυμα ελπίδας σε εκατομμύρια ανθρώπους που έχουν εγκλωβιστεί πίσω από το Σιδηρούν Παραπέτασμα. Λαθραία και κρυφά από την μυστική αστυνομία φτάνουν τα γράμματα από ευγνώμονες ακροατές που εκφράζουν τις ευχαριστίες τους προς το Ράδιο Ελεύθερη Ευρώπη διότι ξεσκεπάζει τους κομμουνιστές δωσίλογους και πληροφοριοδότες με το όνομά τους. Ο Στρατηγός Lucius D. Clay απευθύνει τώρα έκκληση σε όλους τους Αμερικανούς για να συστρατευθούν σε μία δεύτερη μεγάλη Σταυροφορία για την Ελευθερία προκειμένου να κατασκευαστούν ακόμη δύο πανίσχυροι ραδιοφωνικοί σταθμοί της ελευθερίας που θα μπορούν να στέλνουν ακόμη περισσότερα αληθινά και ελπιδοφόρα μηνύματα μέσα από το Σιδηρούν Παραπέτασμα και προκειμένου να ιδρυθεί το Ράδιο Ελεύθερη Ασία που θα αναχαιτίσει την εξάπλωση του κομμουνισμού στην Άπω Ανατολή. Η Σταυροφορία για την Ελευθερία είναι η δική σας ευκαιρία, και η δική μου, για να πολεμήσουμε τον κομμουνισμό. Γίνετε μέλη στέλνοντας τις συνεισφορές σας στον Στρατηγό Clay, στη διεύθυνση «Crusade for Freedom, Empire State Building, New York City». Μπορείτε επίσης να γραφτείτε στο τοπικό σας παράρτημα.

«Ο Αιώνιος Εβραίος»

Αντισημιτική ναζιστική προπαγανδιστική ταινία της δεκαετίας του 40

Στα πολωνικά και ρωσικά μέρη της Ανατολικής Ευρώπης, ο δέκατος ένατος αιώνας με τις συγκεχυμένες του ιδέες περί ισότητας και ελευθερίας των ανθρώπων έδωσε μεγάλη ώθηση στους Εβραίους. Από την Ανατολική Ευρώπη ξεχύθηκαν κατά τη διάρκεια του δέκατου ένατου και του εικοστού αιώνα πρώτα σε ολόκληρη την ήπειρο και ύστερα στον υπόλοιπο κόσμο. Παρόμοια με τούτη την περιπλάνηση του Εβραίου σε ολόκληρο το κόσμο είναι η μετακίνηση ενός άλλου αεικίνητου ζώου, του αρουραίου. Οι αρουραίοι απαρχής παρασιτούν σε βάρος της ανθρωπότητας. Κατάγονται από την Ασία και από εκεί πέρασαν, τρομερά στίφη, μέσω της Ρωσίας και των Βαλκανίων, στην Ευρώπη. Μέχρι τα μέσα του δέκατου όγδοου αιώνα είχαν εξαπλωθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μέχρι τα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα και χάρη στην ανάπτυξη της ναυσιπλοΐας είχαν καταλάβει και την Αμερική, για να φτάσουν εν τέλει στην Αφρική και στην Άπω Ανατολή. Οπουδήποτε κι αν εμφανιστούν οι αρουραίοι φέρνουν την καταστροφή της γης, αφανίζοντας τα αγαθά και την τροφή του ανθρώπου και σπέρνοντας αρρώστιες και μάστιγες όπως η πανούκλα, η δυσεντερία, η λέπρα και ο τύφος. Πανούργοι, δειλοί και αδυσώπητοι, κάνουν συνήθως την εμφάνισή τους σε γιγαντιαία στίφη. Από τα άλλα ζώα διακρίνονται για την χαμέρπεια και την ποταπότητά τους. Ακριβώς όπως οι Εβραίοι από την ανθρωπότητα.

«Η φωνή κάποιου άλλου»

Σκηνοθεσία: Ι. Ιβανον-Vano
1949, Μόσχα

«Στο γαλήνιο ξέφωτο του δάσους μας, φωλιάζοντας στον ίσκιο από τους χοντρούς κορμούς των δέντρων, γλυκά κελαηδούσε το αηδόνι. Με απόλαυση άκουγαν το τραγούδι του όλα τα πουλιά. Μέχρι που γύρισε, χαράματα μια μέρα, από το εξωτερικό όπου έλειπε πολύ καιρό, μια καρακάξα.

- Τι ευτυχία για όλους μας το τραγούδι του αηδονιού!
- Βάλσαμο γλυκό στη ψυχή μου!
- Αλήθεια; Μα τι του βρίσκεις; Λες και είναι κάτι νέο, τέτοια παλιατσαρία! Ντεμοντέ, ανία, πλήξη. Είναι βαρετό λέω - τέλος!
- Ορίστε; Τι είπατε; Μιλήστε δυνατώτερα, είμαι κάπως υπερήφανος στα αυτιά!
- Ξεπερασμένο είναι - λέω, δεν αξίζει να χάνει κανείς τον χρόνο του με αυτό! Α, πόσο καλύτερα είναι τα πάντα στο εξωτερικό! Τα ξένα πουλιά τραγουδούν χωρίς περιορισμούς, όποιο τραγούδι τους αρέσει! Αλλά αυτό το πράγμα; Τι σόι τραγούδι είναι τούτο;
- Δεν συγκρίνεται αγαπητή μου αλλά ... τραγουδάει κανείς εδώ;
- Όλα τα αηδόνια τραγουδούσαν έτσι εκατό χρόνια πριν! Τούτο το στυλ είναι πια τόσο ξεπερασμένο! Πρέπει να τελειώνουμε πια με αυτό - λέω! Σε αυτούς τους νέους καιρούς, έχεις μείνει πίσω. Έχεις τελειώσει, δεν νομίζεις; Άσε με να σου μάθω τραγούδι!
- Μα, βεβαίως, πολύ ευχαρίστως, γιατί όχι; Θα χαρώ πολύ!
- Έχω γνωρίσει ανάγωγα πουλιά! Τούτη εδώ όμως τα κάνει να ωχριούν! Η καρακάξα να δίνει μαθήματα μουσικής στο αηδόνι!

[Γραμμένο στο πανό] *Καρακάξα - Διάσημη αιιδός (άρτι αφιχθείσα εκ της αλλοδαπής)*

- Ποιος νοιάζεται για τι τραγουδάς ή πως το τραγουδάς; Τι εντύπωση κάνεις στον κόσμο - αυτό μόνο έχει σημασία!

(Συναυλία)

- Αααα, αυτή είναι τραγουδίστρια! Οποία τεχνική!
- Αυτά τα ξένα πουλιά ξέρουν όντως να στριγκλίζουν!
- Αίσχος! Όνειδος! Είμαι έξαλλος!
- Πως τολμά τούτη η καρακάξα να μολύνει τον αέρα μας! Ποτέ ξανά δεν θέλω να ξανακούσω τέτοιο σαματά! Αν νομίζει ότι είναι τραγουδίστρια συναυλιών, καλά θα κάνει να πάει να εξασκηθεί σε χώρες όπου αρέσουν στον κόσμο τέτοιες ανοησίες!

Το παραμύθι αυτό έχει δίδαγμα που δεν απευθύνεται μόνο στις καρακάξες αλλά σε όλα τα πουλιά που θέλουν να τραγουδούν μόνο καινούρια πράγματα!»

Ο Τούρκος Πρόεδρος διαλέγει το Twitter για να επικρίνει την απαγόρευση του ιστότοπου κοινωνικής δικτύωσης

Ο Τούρκος Πρόεδρος Αμπντουλάχ Γκιουλ χρησιμοποίησε το ίδιο το Twitter για να διαμαρτυρηθεί εναντίον της ολικής απαγόρευσης του ιστότοπου κοινωνικής δικτύωσης. Είναι απαράδεκτες τέτοιες ενέργειες, είπε. Τα τουρκικά δικαστήρια μπλόκαραν την πρόσβαση στο Twitter όταν ο Πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ορκίστηκε να εξαφανίσει το μέσο. Βρίσκεται στη μέση της προεκλογικής εκστρατείας ενόψει δημοτικών εκλογών.

Είναι αλήθεια ότι πολλά πράγματα τα μάθαμε από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Όταν δεν μπορείς να μεταδώσεις ειδήσεις έτσι, αυτό είναι λογοκρισία. Με τη βοήθεια αυτών των ιστοτόπων μπορούμε να γλυτώσουμε από τη λογοκρισία. Για το λόγο αυτό αντιδρούν έτσι εναντίον τους ορισμένοι κύκλοι. Ο Ερντογάν αντιμετωπίζει κατηγορίες για σκάνδαλο διαφθοράς, τις οποίες υποδαυλίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που βρίθουν από κατηγορίες κυβερνητικών ατασθαλιών.

Αυτό δεν έχει νόημα στον 21ο αιώνα. Η Ιστορία επαναλαμβάνεται, λέει. Παλιά απαγορεύονταν οι εφημερίδες σε αυτή τη χώρα, τώρα πια δεν γίνεται. Με κανένα τρόπο δεν μπορείς να απαγορεύσεις το Διαδίκτυο. Ακόμη κι αν το απαγορεύσεις, πάλι υπάρχουν πολλοί τρόποι για να μπεις μέσα.

Η απαγόρευση είναι λάθος· έχουμε ελευθερία. Κανείς δεν μπορεί να μας την στερήσει. Νομίζω ότι αυτά είναι βλακείες.

Ο ανταποκριτής μας είπε λίγο καιρό μετά τον περιορισμό του Twitter ότι η απαγόρευση είχε σπάσει και ότι δεν είχε πια νόημα. Η απόφαση όμως να μπλοκαριστεί η πρόσβαση δημιούργησε ανησυχίες για την ελευθερία του λόγου στη Τουρκία.